

**ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ТА
ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ
САД**

Фрушкогорска 1, Нови Сад

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Број документа: ПЗП – 1-343-24-51/25

Нови Сад
Фебруар, 2025. године

Садржај:	
ПРИМЕЊЕНИ ПРОПИСИ И КОРИШЋЕНЕ МЕТОДЕ	3
1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	4
1.1 ОСНОВНИ ПОЈМОВИ У ПОЖАРУ	5
1.1.1 Класе опасности и класе пожара у објекту.....	12
1.2 Начела заштите од пожара:.....	14
2. ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА НА НАЧИН ДА РИЗИК ОД ИЗБИЈАЊА И ШИРЕЊА БУДЕ ОТКЛОЊЕН, А ДА У СЛУЧАЈУ ЊЕГОВОГ ИЗБИЈАЊА БУДЕ ОБЕЗБЕЂЕНА БЕЗБЕДНА ЕВАКУАЦИЈА ЉУДИ И ИМОВИНЕ И СПРЕЧЕНО ЊЕГОВО ШИРЕЊЕ.....	16
2.1 Опрема за рад у објекту	19
2.2 Машинске инсталације	20
2.3 Електроенергетске инсталације и громобрани	21
2.4 Инсталација нужне расвете и дојаве пожара	22
2.4.1 Противпанична нужна расвета.....	22
2.4.2 Инсталација уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара	22
2.5 Опрема за гашење пожара	23
2.5.1 Мобилни апарати за гашење почетног пожара.....	23
2.5.2 Одређивање потребног броја апарата за гашење пожара	23
2.5.3 Инсталација хидрантске мреже за гашење пожара.....	24
2.5.4 Стабилна аутоматска инсталација за гашење пожара - спринклер	24
2.6 Путеви, пролази, платои и слични прилази објектима	25
3. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА У ЗАВИСНОСТИ ОД НАМЕНЕ ОБЈЕКТА СА ПОТРЕБНИМ БРОЈЕМ ЛИЦА ОСПОСОБЉЕНИХ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА	27
4.1 Посебне мере заштите од пожара.....	27
4.1.1 Превентивне мере заштите од пожара за складиштење робе	27
4.1.2 Превентивне мере заштите од пожара за административне послове.....	28
4.1.3 Одржавање опреме за гашење пожара.....	28
4.1.4 Одржавање електро инсталација	28
4.1.5 Превентивне и друге мере обавезне за редовну примену	29
4.1.6 Евакуациони путеви и спољни путеви у непосредној околини објекта	29
4.1.7 Општи поступци у случају пожара	29
3.2 Остале безбедносне мере	30
4. ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ И УПУСТВА У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА	32
4.1 Обележавање путева евакуације.....	34
4.2 Локација објеката у којим могу наступити ванредни догађаји.....	35
4.3 Обавезе запослених током евакуације	40
4.4 Места за окупљање.....	40
4.5 Обавезна средства за личну, узајамну и колективну заштиту од елементарних непогода и других несрећа.....	41
4.6 НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА	42
5. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА	43
5.1 Дужности Директора.....	43
5.2 Дужности стручно оспособљеног лица за заштиту од пожара.....	44
5.3 Дужности свих запослених.....	45
6. ПРОРАЧУН МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА.....	46
7. КАЗНЕ ОДРЕДБЕ	59
8. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	59
9. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ.....	60
Дежурно лице за евакуацију	66

ПРИМЕЊЕНИ ПРОПИСИ И КОРИШЋЕНЕ МЕТОДЕ

Овим Правилима заштите од пожара је према намени, карактеру и садржају објекта, као и присутним опасним материјама и процесу рада, а на основу инвестиционо - техничке документације, законске и нормативне регулативе, свеобухватно и сажето обрађена проблематика заштите од пожара.

1. Закон о заштити од пожара (*"Сл. гласник СР Србије"*, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони);
2. Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (*"Сл. гласник РС"*, бр. 87/2018);
3. Правилник о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене (*"Сл. гласник РС"*, број 22/2019);
4. Правилника о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи, (*"Сл. гласник РС"*, број. 109/16);
5. Правилник о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (*"Сл. лист СФРЈ"*, бр. 53/88 - испр. и *"Сл. лист СРЈ"*, бр. 28/95)
6. Правилник о техничким нормативима за заштиту објекта од атмосферског пражњења (*"Сл. лист СРЈ"*, бр. 11/96);
7. Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара (*"Сл. лист СФРЈ"*, бр. 74/90);
8. Уредба о мерама заштите од пожара при извођењу радова заваривања, резања и лемљења (*"Сл. гласник СРС"*, бр. 50/79);
9. СРПС ЕН 13501-1: 2010 – Пожарна класификација грађевинских производа и грађевинских елемената – Део 1: Класификација на основу резултата испитивања реакције на пожар;
10. СРПС ЕН 2:2011 – Класификација пожара;
11. СРПС У.Ј1.220:1981 – Заштита од пожара – Символи за техничке шеме.
12. СРПС ЕН ИСО 1182:2011 – Испитивање реакције на пожар грађевинских производа – Испитивање негоривости;
13. СРПС У.Ј1. 240:1995 – Заштита од пожара у грађевинарству – Степен отпорности зграде према пожару;
14. СРПС ЕН 1838 – Примена осветљења – Сигурносно осветљење
15. СРПС ЕН 50172 – Системи осветљења за евакуацију у хитним случајевима
16. СРПС ЕН 60598 – Светилке – Део 2-22: Посебни захтеви – Светилке за осветљење у хитним случајевима.

На основу члана 28. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони.), у даљем тексту **ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД** улица: Фрушкогорска 1, Нови Сад дана **26. фебруара 2025.** године, доноси:

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Ова Правила су нормативно - плански општи акт којим се утврђују:

- 1) организација процеса рада на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају избијања пожара буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;
 - 2) заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
 - 3) дужности органа и запослених у спровођењу мера заштите од пожара;
 - 4) план евакуације и упуство за поступање у случају пожара;
 - 5) начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара;
 - 6) контрола спровођења мера заштите од пожара;
 - 7) одговорност за неспровођење мера заштите од пожара.
- Мерама из става 1. овог члана утврђују се и мере заштите од експлозија.

Члан 2.

Правила заштите од пожара односе се на све раднике у сталном радном односу, раднике на одређено време, посетиоце, као и на све особе које се затекну у предметном објекту.

Овим Правилима заштите од пожара су обухваћене тачке у складу са чланом 28. Закона заштите од пожара:

- организацију технолошког процеса на начин да ризик од избијања и ширења пожара буде отклоњен, а да у случају његовог избијања буде обезбеђена безбедна евакуација људи и имовине и спречено његово ширење;
- заштита од пожара у зависности од намене објекта са потребним бројем лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара;
- план евакуације и упуста за поступање у случају пожара;
- начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара;
- прорачун максималног броја људи који се могу безбедно евакуисати из објекта.

План евакуације и упуста за поступање у случају пожара морају бити истакнути на видљивом месту.

1.1 ОСНОВНИ ПОЈМОВИ У ПОЖАРУ

Члан 3.

Пожар – је процес неконтролисаног сагоревања, који је у основи хемијски процес оксидације који се одвија у одређеном простору и времену, са интензивним издвајањем топлоте, а често и појавом пламена, за чији је настанак неопходно да се успоставе три основна услова за настанак процеса горења, постојање на једном месту горива материја, кисеоник и извор топлоте.

Експлозивна атмосфера – је смеша запаљивих гасова, пара и прашина са ваздухом под атмосферским притиском која после паљења нагло сагорева у облику експлозије, док се не утроши расположива количина запаљиве материје или кисеоника у смеши.

Угрожени простор – је простор у којем је експлозивна атмосфера присутна или се може очекивати и њега присутност у количинама које захтевају посебне мере опреза у погледу изведбе, монтаже и употребе електричних уређаја. Сам угрожени простор се утврђује према његовим физичким особинама и погонским условима. Технички параметри за утврђивање угроженог простора су:

- физичко-хемијске особине обрадивих материјала;
- количина, састав и стање материјала у посматраном месту;
- количина, врста и особина отпада;
- технологија производње;
- целовито решење постројења односно простора.

Неугрожени простор – је простор у којем се не очекује присутност експлозивне атмосфере у количинама које би захтевале посебне мере опреза у погледу изведбе, монтаже и употребе електричних уређаја, односно простор у којем концентрација експлозивне атмосфере не може ни у ком случају достићи 10% од доње границе експлозивности, ако се то може осигурати у запреминским односима.

Експлозивно подручје (експлозивни интервал) – запаљиве течности или гас су све концентрације гаса или пара при којима је смеша експлозивна (концентрације, које су веће од доње, а мање од горње границе експлозивности);

ДГЕ (Доња граница експлозивности) је минимална концентрација гаса или пара запаљиве течности у ваздуху, при којој смеша, под одређеним условима може да експлодира;

ГГЕ (Горња граница експлозивности) је концентрација гасова и пара изнад које њихове смеше са ваздухом престају да буду експлозивне, иако дођу у додир са извором паљења.

Сиромашна смеша – је смеша запаљиве материје и ваздуха у којој се концентрација гаса, паре или магле налази испод ДГЕ и није могуће њено иницирање;

Засићена смеша – је смеша запаљиве материје и ваздуха у којој се концентрација гаса, паре или магле налази изнад ГГЕ и није могуће њено иницирање.

Сагоревање – је сложен физичко-хемијски процес заснован на веома брзим реакцијама оксидације које су праћене образовањем одговарајућих продуката – ослобађањем топлотне и светлосне енергије;

Температура паљења – представља најнижу температуру на притиску од 1 бар при којој се изнад површине запаљиве течности образује довољна количина пара, која се у смеши са ваздухом створити

смешу која ће се под утицајем извора паљења принетог са стране запалити;

Експлозија – је процес наглог сагоревања који настаје као последица употребе запаљивих течности и гасова и осталих горивих материја које са ваздухом могу створити експлозивну смешу, праћену ударним таласом притиска продуката сагоревања и порастом температуре, као и наглог разарања плашта посуда услед непланираног или неконтролисаног ширења флуида и разлетања делова уређаја, технолошке опреме или објекта, којим се угрожавају живот и здравље људи и материјална добра.

Услови за појаву експлозије су следећи:

- присуство кисеоника;
- присуство експлозивне материје (у одређеном односу кисеоник-експлозивна материја);
- присуство иницијалног средства (детонатора) довољног извора енергије паљења.

Видови експлозије се могу поделити на:

- **Детонацију** – је тип хемијске експлозије при којој се зона хемијске реакције простире надзвучном брзином, реда км/сек кроз почтну средину, помоћу детонационог таласа. Брзина хемијске експлозије може износити и до 10м/с;
- **Дефлагација** – је тип хемијске експлозије код које се зона хемијске реакције простире подзвучном брзином кроз почетну средину. Развијени притисци су до неколико килобара (брзина сагоревања је мања од брзине звука <340м/с.

Ради лакшег изучавања у пракси заступљења је следећа класификација пожара и то:

- према месту настајања;
- према класификацији пожари;
- према фази развоја;
- према брзини ослобађања топлоте;
- према обиму и величини

Према месту настајања пожара се класификују на унутрашње и спољашње.

Спољашњи пожари (класа I) се деле на:

- пожари чије димензије се стално увећавају у току одигравања (класа Ia) – експлозивне материје;
- пожари код којих димензије имају приближно констатну вредност по завршетку фазе развоја (класа Ib) – предмети пуњени експлозивним материјама -

Унутрашњи пожари (класа II) се деле на:

- отворени пожари (класа IIa);
- затворени пожари (класа IIб).

Према класификацији материјала у пожари, а на основу СРПС ЕН 2:2011 извршена је класификација пожара различите природе и поједностављења позивања (говорног или писаног) на њих:

Овај стандард дефинише класе пожара у складу са понашањем материјала при горењу. Он због тога не дефинише посебну класу пожара која обухвата и опасност од електричне струје.

- **Класа „А“** – пожари који обухватају чврсте материјале, уобичајено органске природе, при чијем горењу се обично формира жар;
- **Класа „Б“** – пожари који обухватају течности или топљиве чврсте материје;
- **Класа „Ц“** – пожари који обухватају гасове;
- **Класа „Д“** – пожари који обухватају метале;
- **Класа „Ф“** – пожари који обухватају масноће за кување (биљне и животињске масти) које се користе у кухињским апаратима;

Према класификацији пожара у фазама развоја пожара:

- почетна фаза;
- разбуктала фаза;
- фаза живог згаришта

Класификација опасних материја:

Класа 1 - експлозивне материје и артикли

Класа 2 – збијени гасови, гасови претворени у течност, и гасови растворени под притиском

Класа 3 – запаљиве течности

Класа 4.1 – запаљиве чврсте материје

Класа 4.2 – материје склоне самопаљењу

Класа 4.3 - материје које у додиру са водом развијају запаљиве гасове

Класа 5.1 – оксидирајуће материје

Класа 5.2 – органски пероксиди

Класа 6.1 – отрови

Класа 6.2 – инфективне материје

Класа 7 – радиоактивне материје

Класа 8 – корозивне (нагризајуће) материје

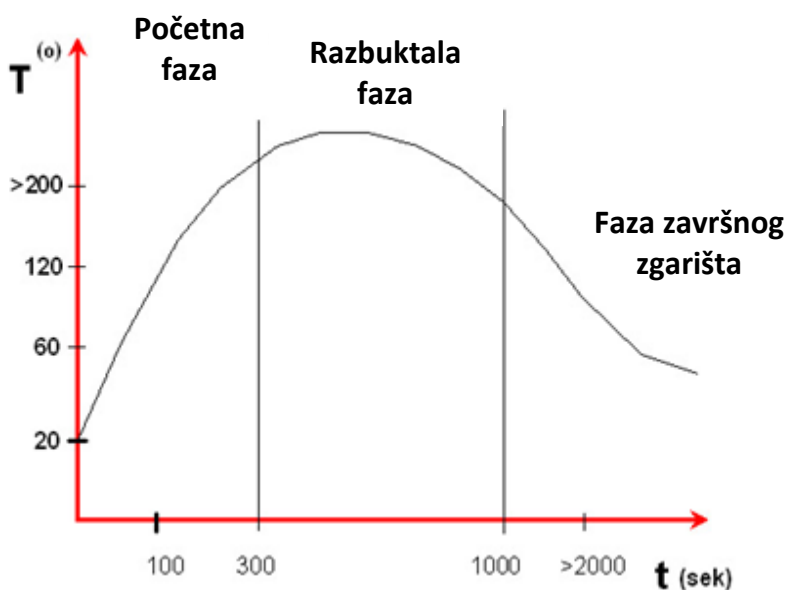
Класа 9 – остале опасне материје

Према степену опасности све материје и роба деле се на 6 класа опасности и то:

- класа опасности I - веома лако запаљиве и брзо сагориве материје,
- класа опасности II - лако запаљиве и брзо сагориве материје,
- класа опасности III - запаљиве материје,
- класа опасности IV - сагориве материје,
- класа опасности V - тешко сагориве материје,
- класа опасности VI - незапаљиве материје.

Сигурносна удаљеност - представља минимални међусобни размак између суседних објекта, који у случају експлозије или паљења максимално дозвољене количине опасних материја у једном опасном објекту не омогућује пренос експлозије или пожара на суседни објекат, а оштећења суседних објекта ограничава на предвиђени опсег.

Заштита од пожара - је активност усмерена на ограничење опасности од избијања пожара, ограничења ширења насталог пожара и смањења угрожености конструкција од пожара, избором одговарајућих материјала и вредновањем резултата испитивања.

слика 1: дијаграм развоја пожара у фазама

T – температура;

t – време

Класификација пожара према брзини ослобођања топлоте

За одређивање брзине ослобођања топлоте током пожара користи се следећа формула:

$$Q \propto \alpha \tau_{\text{п}}^2$$

Q – брзина ослобађања топлоте;

α - коефицијент ослобађања топлоте;

$\tau_{\text{п}}$ – време трајања пожара.

На основу времена трајања пожара исти су означени као:

- спори (600 s)
- средњи (300 s)
- брзи (150 s)
- изузетно брзи (75 s)

Класификација пожара према обиму и величини

- мали пожари;
- средњи пожари;
- велики пожари;
- блоковски пожари

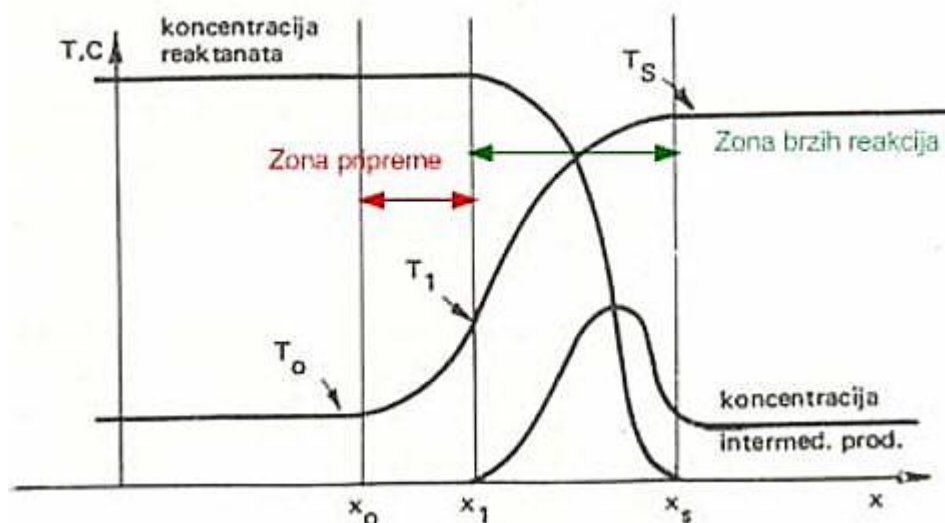
Топлотно пожарно оптерећење представља вредност укупне топлоте која се ослободи при сагоревању горивог материјала присутног у просторији, односно на отвореном простору. Пожарним оптерећењем су обухваћени и запаљиви конструктивни елементи објекта.

Масено пожарно оптерећење дефинише се следећим параметрима:

- укупном масом запаљивих материја у делу запремине или на целокупној површини пода просторије;
- средњом висином слоја материјала;
- средњом густином запаљивог материјала који улази у састав масеног пожарног оптерећења;
- величином компонената;
- садржајем испарљивих материја које улазе у слој масеног пожарног оптерећења;
- густином размештаја елемената масеног пожарног оптерећења на површини појединих делова пода просторије;
- густином размештаја масеног пожарног оптерећења на целокупној површини пода просторије.

Горивост материјала – је особина материјала да изложен стандардном порасту температуре у стандардно предвиђеном простору изазове појаве на основу којих се врши њихова класификација (СРПС ЕН 60076-2:2011), а горивост материјала се одређује (СРПС ЕН ИСО 1182:2011);

Брзина ширења пламена - је пут фронта пламена преваљен у јединици времена под стандардно одређеним условима, на стандардно одређеном апарату (СРПС ЕН 60076-2:2011), а за одређивање (СРПС ЕН 60076-2:2011) и (СРПС ЕН ИСО 1182:2011); У хомогеној гасовитој смеси горива и ваздуха (кисеоника), када су концентрације унутар граница паљења припаљивањем ће се изазвати зона интензивних хемијских реакција, која се сферно простира кроз смешу преношењем топлоте и дифузијом. Експериментима је установљено да је дебљина зоне интензивних реакција веома мала. У тренутку када пречник довољно порасте у односу на дебљину може се сматрати равном. Ова зона назива се **фронт пламена** или талас сагоревања. У фронту пламена температура гаса се мења од поћетне температуре гориве смеси до максималне температуре сагоревања. Концентрација реактаната опада од почетне вредности до нуле.

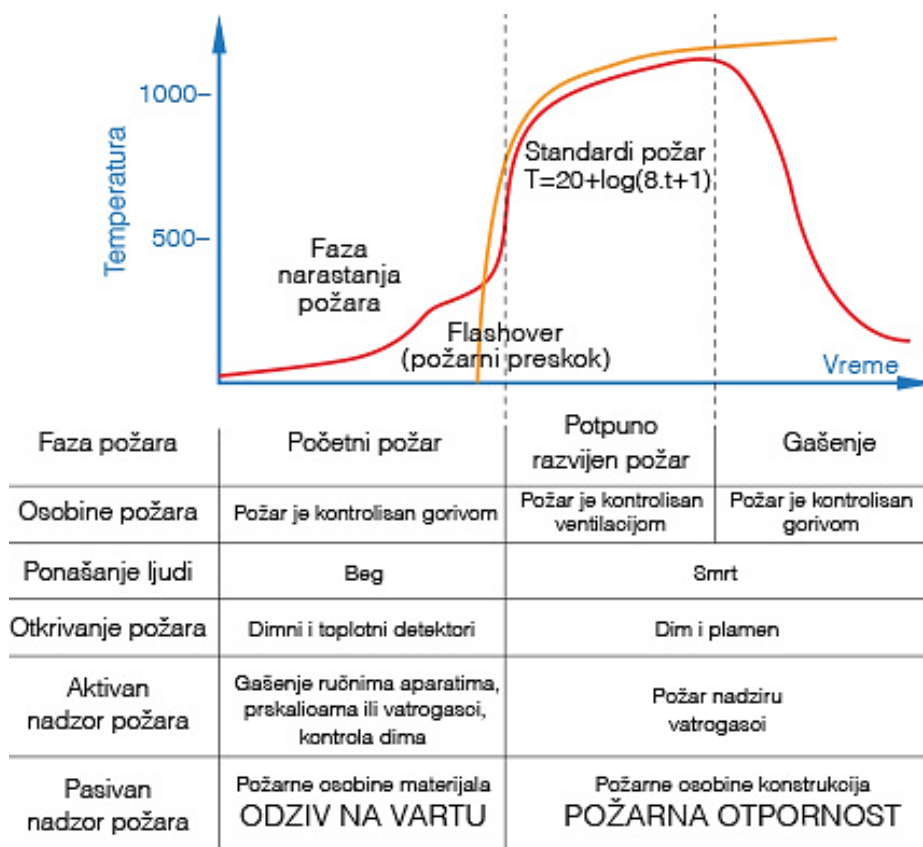
слика 2. приказ фронта пламена

Зона припреме + зона брзих реакција = фронт пламена.

Отпорност конструкције од пожара - дефинисана је временом у коме конструкција не изгуби ни једну од стандардно одређених намењених функција, док је подвргнута стандардном развоју пожара (СРПС ЕН ИСО 1182:2011);

Степен отпорности објекта - (пожарног сектора) је дефинисан степен отпорности грађевинских конструкција које чине објекат, ради међусобног упоређења владања објекта у условима стандардног пожара (СРПС У.Ј1. 240:1995);

Стандардна пожарна крива оптерећења – За илустрацију пожара се користи дијаграм температура-време просечног пожара у просторији. Паљење је фаза која траје обично од почетка прихватања пламена до површине горења од 1 до 10 cm². Зависно од интензитета топлотног извора и гориве материје, овај период траје од 10 до 15 s за лако запаљиве материјале око 2 min за нормално запаљиве. Зрачењем из пламена и непосредним дејством пламених гасова, припрема се горива маса за горење. За првих 10-15 min долазе до изражаја све сложености процеса горења, зависно од гориве материје.

слика 3: стандардна пожарна крива оптерећења

T (C) –температура;
t (min) – минути.

1.1.1 Класе опасности и класе пожара у објекту

Члан 4.

Класификација пожара према СРПС ЕН 2:2011, класификују се у четири категорији, различите врсте пожара које се могу дефинисати са природом горива. Таква класификација је нарочито корисна у контексту гашења пожара апаратима за гашење.

На основу процеса рада и физичко-хемијских особина материја које се користе може се констатовати да се могу појавити пожари класе:

- **Класа „А“.** Пожари који обухватају чврсте материјале, уобичајено органске природе, при чијем горењу се обично формира жар. У објекту су присутне следећи материјали класе пожара „А“: дрво, папир, картон, текстил и др.
- **Класа „Б“.** Пожари који обухватају течности или топљиве чврсте материје. У објекту су присутне следећи материјали класе пожара „Б“:
Топљиве чврсте материје: пластика.
Течности: средства за чишћење на бази алкохола и др.
- **Пожари на електричним инсталацијама (уређаји под напоном).**

Члан 5.

Ех – материје и роба која садрже ризик од физичке и хемијске експлозије;

Фх – материје и роба која директно или индиректно могу учествовати у процесу сагоревања и то одавањем топлоте сагоревања, енергијом самопаљења, ослобађањем запаљивих продуката разлагања, убрзавањем процеса сагоревања (оксидациона средства) или ослобађањем запаљивих гасова или топлоте у додиру са водом;

Дх – материје и роба који нису лако запаљиви, али који се ипак под дејством пожара (ватре, дима или воде за гашење) могу релативно брзо и јако оштетити (деструкција материјала);

Фу – материје и роба свих категорија опасности које у пожару развијају у великој мери дим, чиме је отежано спашавање и акција гашења (односи се само на материје које при нормалном сагоревању стварају веће количине дима).

Материје и роба степена опасности V и VI које под дејством пожара развијају отровне или запаљиве гасове, садрже додатну ознаку Тх - токсичне материје.

Ознака "Тх" се не ставља за материје опасности I-IV, јер се при сваком сагоревању у недостатку довољне количине кисеоника добијају токсични продукти сагоревања.

Материје и роба свих категорија опасности које у пожару развијају у великој мери дим, чиме је отежано спашавање као и акција гашења, носе додатну ознаку Фу (односи се само на материје које при нормалном сагоревању стварају веће количине дима).

Материје и роба свих категорија опасности које под дејством пожара развијају корозивне гасове и паре носе додатну ознаку "Цо".

табела 1: Класе опасности

Р.Б.	Материјал	Кл. опасности
01.	дрво	Ф x IV Ц
02.	каблови	Ф x III-B
03.	бетон	Е x VI Ц
04.	прозорско стакло	Д x В
05.	алуминијум	Ф x II Е
06.	гвожђе	Ф x IV Ц
07.	канцеларијски намештај	Д x В
08.	дрвени намештај	Ф x IV
09.	папир	Ф x III Ц
10.	картон	Ф x III-IV Ц

Члан 6.

Заштита од пожара обухвата скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара, за спречавање избијања и ширења пожара, откривање и гашење пожара, спасавање људи и имовине, заштиту животне средине, откривање и отклањање узрока пожара, као и пружање помоћи код отклањања последица узрокованих пожаром.

Члан 7.

Заштита од пожара се организује и непрекидно спроводи у објекту правног лица “ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ у складу са Законом о заштити од пожара, прописима донетим на основу Закона и одредбама ових Правила и осталих подзаконских аката.

Члан 8.

Сви запослени у правном лицу “ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“, као и лица која по било ком основу раде, налазе се или се задржавају у пословним просторијама у обавези су да се придржавају свих прописаних мера заштите од пожара и истакнутих знакова упозорења.

Члан 9.

Сви запослени дужни су да спроводе мере заштите од пожара, да поступају у складу са овим Правилима и одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара.

Сви запослени дужни су да учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог.

Обавезе из ових Правила односе се и на сва друга лица која се налазе или задржавају у објекту правног лица “ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ по било ком основу.

1.2 Начела заштите од пожара:

Члан 10.

1) Начело заштите - подразумева примену мера и радњи за заштиту живота и људи, њиховог телесног интегритета, материјалних добара и животне средине. Ово начело је значајно по томе што садржи и одређује циљ делатности заштите од пожара, а новину представља заштита телесног интегритета и животне средине с обзиром да су заштита живота људи и имовина, односно материјална добра били предмет заштите и претходних прописа;

2) Начело превенције - заштите од пожара која се обезбеђује планирањем и спровођењем превентивних мера тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања. Од припремљености свих субјеката за примену превентивних мера зависи и потпуни степен заштите од пожара. Под овим начелом подразумева се и препознавање могућих ризика који могу да на било који начин доведу до избијања пожара, а тиме и свих нежељених последица.

3) Начело сталности - директно указује свим чиниоцима на нужност и обавезу спровођења система заштите од пожара непрекидно истим интензитетом и на сваком месту и свим просторима и објекту који по било ком основу и на било који начин могу бити угрожени од пожара. Подразумева стално анализирање, проучавање и посматрање свих узрока опасности које могу довести до пожара.

4) Начело јачања свести - базирано је на мерама за образовање и васпитање субјеката који учествују у систему заштите. Информисање јавности јача свест, односно одговорност за примену одговарајућих мера заштите од пожара не само од стране субјекта који непосредно учествују у систему заштите од пожара, већ и оних који нису директно обухваћени овим системом.

5) Начело јавности – утврђује дужност надлежних органа, територијалних јединица, привредних друштава и других правних лица да јавност обавештава о стању заштите од пожара;

6) Начело сарадње – подразумева да субјекти треба да поступају усклађено како би се остварио основни циљ, односно спречила пожарна опасност, спровело ефикасно гашење пожара без последица по људе и имовину и животну средину.

7) Начело солидарности – Дужност међусобног помагања у отклањању последица од пожара више од начела. Ово начело не садржи у себи само субјективни елемент осећања помоћи угроженима већ и објективну дужност да се пружи помоћ сваком субјекту у отклањању последица од пожара. Солидарност се не односи само на отклањање последица пожара, већ и на све мере и радње које треба предузети да се отклони могућност настанка пожара.

8) Начело одговорности - утврђује у објектну одговорност свих субјеката који учествују у систему заштите од пожара.

9) Одговорна лица и сви запослени у објекту правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" су одговорни за спровођење мера заштите од пожара.

Ова одговорност је пре свега објективна и односи се увек на одговорна лица без обзира да ли су

то државни органи, други органи, привредна друштва, односно правна или физичка лица.

Утврђује прекршајне и друге казнене мере уколико не поступају у складу са утврђеним законским и нормама подзаконских аката.

Субјекти заштите од пожара дужни су да међусобно помажу једни другима у отклањању последица.

2. ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА НА НАЧИН ДА РИЗИК ОД ИЗБИЈАЊА И ШИРЕЊА БУДЕ ОТКЛОЊЕН, А ДА У СЛУЧАЈУ ЊЕГОВОГ ИЗБИЈАЊА БУДЕ ОБЕЗБЕЂЕНА БЕЗБЕДНА ЕВАКУАЦИЈА ЉУДИ И ИМОВИНЕ И СПРЕЧЕНО ЊЕГОВО ШИРЕЊЕ

Члан 11.

У складу са делатношћу пружања правних услуга у просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" одвијају се послови у адекватно уређеном простору за ту намену:

1. 7219 - Истраживање и развој у осталим природним и техничко-технолошким наукама;

Правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" из Новог Сада бави се креирањем истраживачко развојног инситута који може да искористи целокупан истраживачки потенцијал у домену вештачке интелигенције. Институт за вештачку интелигенцију Србије окупља признате научнике који ће бити ментори младим научницима и истраживачима са циљем да се идентификују плодне области истраживања и примена вештачке интелигенције, обезбеди одговарајућа финансијска подршка домаћих и међународних фондова за науку и објављују резултати истраживања на водећим научним конференцијама и у часописима. Седиште правног лица је на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад у пословном објекту "НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИ ПАРК". Пословни простор представљају канцеларије на првом спрату укупне квадратуре 287 m².

Правно лице своју делатност обавља и на адреси Васе Чарапића 13, Београд као и адреси Александра Медведева 2а, Ниш.

На адреси Васе Чарапића 13, Београд правно лице своју делатност обавља у стамбено пословном објекту, канцеларијском простору на VII спрату укупне површине 121,37m².

На адреси Александра Медведева 2а, Ниш правно лице послује у објекту "НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИ ПАРК НИШ" у канцеларисјком простору на III спрату укупне површине 40,20m².

Број запослених код правног лица износи 61 (шездесетиједно) лице.

Конструкција степеништа на евакуационом путу мора бити отпорна према пожару као конструкција коридора евакуације у складу са пројектованим степеном отпорности према пожару објекта.

Зидне, плафонске и подне облоге простора за комуникацију који припадају коридору евакуације, морају бити карактеристике реакције на пожар најмање класе А2с1д0 према стандарду СРПС ЕН 13501-1.

Зидне, плафонске и подне облоге које се представљају на евакуационим путевима који нису обухваћени ставом 1. овог члана (нпр. етажни ходници, пролази и сл.), а у зависности од етапа евакуације, морају бити карактеристике реакције на пожар најмање класе Бс1д0 односно Бфлс1, према стандарду СРПС ЕН 13501-1.

- А2 – негориви материјали са органиским састојцима;

- с1 – мала количина дима;
- д0 – нема капљица у периоду од 10 минута.
- Бфлс1 – подна облога са минималним степеном ослобођења дима.

Фасадни (спољни) зид објекта мора бити изведен тако да се спречи пут пламена између две суседне етажне извођењем вертикалног елемента чија је отпорност према пожару у складу са усвојеним степеном отпорности према пожару објекта, испитан према посебном стандарду са спољне зидове односно зид завесе.

Подне, зидне и плафонске облоге просторија за комуникацију, које припадају коридору евакуације (сигурносна степеништа, предпростори, приступи крајњим излазима) морају бити негориве.

Подне облоге које се постављају на делу евакуационог пута који не припада коридору евакуације (нпр. етажни ходници, пролази и сл.), морају бити класе Бфлс1 према стандарду СРПС ЕН 13501-1.

Зидне и плафонске облоге које се постављају на делу евакуационог пута који не припада коридору евакуације (нпр. етажни ходници, пролази и сл.), морају бити класе Вс1д0 према стандарду СРПС ЕН 13501-1.

ПОЗИЦИЈА И ОПИС ОБЈЕКТА НА АДРЕСИ ФРУШКОГОРСКА 1, НОВИ САД

Правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" из Новог Сада бави се креирањем истраживачко развојног института који може да искористи целокупан истраживачки потенцијал у домену вештачке интелигенције. Институт за вештачку интелигенцију Србије окупља признате научнике који ће бити ментори младим научницима и истраживачима са циљем да се идентификују плодне области истраживања и примена вештачке интелигенције, обезбеди одговарајућа финансијска подршка домаћих и међународних фондова за науку и објављују резултати истраживања на водећим научним конференцијама и у часописима. Седиште правног лица је на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад у пословном објекту "НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИ ПАРК". Пословни простор представљају канцеларије на првом спрату укупне квадратуре 287 m².

Објекат је изведен као скелетна армано-бетонска конструкција са унутрашњим преградним гипс-картонским зидовима. Унутрашњи зидови су обострано малтерисани, делом бојени а делом прекривени керамичким плочицама. Под у објекту је урађен од бетона, са завршним слојем у виду керамичких плочица у простору ходника и винил пвц под – антистатик у простору канцеларија. Врата и прозори у објекту су израђени од ПВЦ-а. Излаз из објекта је у приземљу пословног објекта кроз једнокрилна врата која се отварају у смеру евакуације. Вентилација у објекту је природна (врата и прозори). У објекту се налази разводна табла са прекидачима. Грејање је градско, преко радијатора. У објекту су изведене електроенергетске инсталације, као и инсталације водовода и канализације.

Укупна површина пословних простора правног лица су следећа:

- Ходник.....89,00m²
- Канцеларије.....168,00 m²

ЕЛЕМЕНТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА НА АДРЕСИ ФРУШКОГОРСКА 1, НОВИ САД

У објекту "НАУЧНО ТЕХНОЛОШКОГ ПАРКА" изведени су следећи системи за заштиту од пожара:

- Стабилни систем за гашење пожара – спринклер
- Систем унутрашње хидрантске инсталације
- Аутоматски систем дојаве пожара

Објекат је обезбеђен са апаратима за гашење почетног пожара типа „S9-A“ и апаратом за гашење пожара типа „CO₂-5“. У објекту је инсталирана противпанична нужна расвета која осветљава довољан ниво пода у трајању од најмање 1h.

Улаз у објекат је кроз јенкрилна врата која се отварају у смеру евакуације. Објекат је обезбеђен са чек – рампама.

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Нови Сад до објекта на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Нови Сад до угоститељског објекта износи 2,9 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 11-14 минута.

ПОЗИЦИЈА И ОПИС ОБЈЕКТА НА АДРЕСИ ВАСЕ ЧАРАПИЋА 13, БЕОГРАД

Правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" своју делатност обавља и на адреси Васе Чарапића 13, Београд. Правно лице користи простор у закупу пословне зграде на VII спрату. Укупна површина канцеларијског простора је 121,37 m².

Објекат је зидан, са унутрашњим преградним зидовима изведеним од опеке, обострано малтерисани и бојени. Под у простору канцеларије је изведен као паркет. Прозори су од алуминијума а врата су од дрвета. Вентилација у објекту је природна (врата и прозори). У објекту се налази разводна табла са прекидачима. Грејање је градско, преко радијатора. У објекту су изведене електроенергетске инсталације, као и инсталације водовода и канализације.

ЕЛЕМЕНТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА ОБЈЕКТА НА АДРЕСИ ВАСЕ ЧАРАПИЋА 13, БЕОГРАД

Главни улаз/излаз у објекат представљају једнокрилна врата ширине 0,9m која се отварају у смеру супротном од смера евакуације. У склопу стамбено-пословног објекта се налази систем ручне дојаве пожара. Објекат је обезбеђен са апаратима за гашење почетног пожара типа „S9-A“ и апаратом за гашење пожара типа „CO₂-5“. У просторија правног лица постављен је један апарат за почетно гашење пожара типа „S9-A“. У објекту је инсталирана противпанична нужна расвета која осветљава довољан ниво пода у трајању од најмање 1h.

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Београд до објекта на адреси Васе Чарапића 13, Београд су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице на адреси Мије Ковачевића 2, Београд до објекта на адреси Васе Чарапића 13 износи 2,8 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 12-15 минута.

ПОЗИЦИЈА И ОПИС ОБЈЕКТА НА АДРЕСИ АЛЕКСАНДРА МЕДВЕДЕВА 2а, НИШ

Правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" своју делатност обавља и на адреси Александра Медведова 2а, Ниш. Правно лице користи простор у склопу "НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИ ПАРК НИШ" у канцеларисјком простору на III спрату укупне површине 40,20m².

Објект је изведен као армирано – бетонски, скелетни систем са преградним зидовима од гипс-картона или у виду стаклених панела. Зидови су обострано малтерисани и бојени. Под у простору канцеларије су плочице. Прозори су од ПВЦ-а док су врата од дрвета. Вентилација у објекту је природна (врата и прозори). У објекту се налази разводна табла са прекидачима. Грејање је централно на струју, преко радијатора. У објекту су изведене електроенергетске инсталације, као и инсталације водовода и канализације.

ЕЛЕМЕНТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА ОБЈЕКТА НА АДРЕСИ АЛЕКСАНДРА МЕДВЕДЕВА 2а, НИШ

У склопу пословног објекта се налази систем аутоматске дојаве пожара. У канцеларији се налази детектор дима. Објект је обезбеђен са апаратима за гашење почетног пожара типа „S9-A“. Објект је обезбеђен са унутрашњом хидрантском инсталацијом. У објекту је инсталирана противпанична нужна расвета која осветљава довољан ниво пода у трајању од најмање 1h.

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Београд до објекта на адреси Александра Медведова 2а, Ниш су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице на адреси Војводе Мишића 56, Ниш до објекта на адреси Александра Медведова 2а износи 2,1 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 7-10 минута.

2.1 Опрема за рад у објекту

Члан 13.

Правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" користи следећу опрему:

- Компјутери и пратеће компоненте.

Члан 14.

Евакуациони путеви треба да буду прегледни, без сувишних скретања и без хоризонталних и вертикалних препрека које ометају евакуацију и помажу ширењу пожара.

Уколико на евакуационим путевима постоје бочне препреке (нпр. ормани у ходнику и сл.) тада се од стварне ширине пода евакуационог пута одузима стварна ширина препреке.

Ширина евакуационог пута не сме бити мања од 1 m.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која представља број људи који прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 мин.

За процену броја лица у просторима различите намене у којима бораве лица примењује се Табела 2. Максималан број лица која бораве у простору односно објекту који су приказани у Табели 3. одређује се на основу површине пода те просторије (укупна површина пода или слободна површина пода) или наменског дела те просторије и податка о просечно потребној површини пода за једно лице [m²/лицу].

табела 2:

NAMENA PROSTORA	PROSEČNO POTREBNA POVRŠINA PODA ZA JEDNO LICE [m ² /licu]
pomoćne i tehničke prostorije	28,0
aerodromski terminal	
preuzimanje prtljaga	1,9
obrađena prtljaga	28,0
hol	9,3
čekaonice	1,4
objekti za okupljanja	
igraonice (aparati za igre na sreću)	1,0
izložbene galerije i muzeji	2,8
objekti za okupljanja sa fiksnim sedištim	na osnovu broja sedišta
objekti za okupljanja bez fiksnih sedišta	
koncentrisani prostor (samo stolice sa nefiksnim sedištim)	0,65
prostor za stajanje	0,46
nekoncentrisani prostor (stolovi i stolice)	1,4
kuglane (dozvoljeno je 5 lica po svakoj stazi uključujući 4,5 m zaletišta i dodatnih prostora)	0,65
poslovni prostori	9,3
sudnice - osim delova sa fiksnim sedištim	3,7
spavaonice	4,6
obrazovni objekti	
učionice	1,8
radionice i kabineti	4,6
prostorije za vežbanje	4,6
institucionalni prostori	
stacionarni pacijenti	22,3
nestacionarni pacijenti	9,3
prostori za spavanje	11,1
kuhinje, komercijalne	18,5
biblioteka	
čitaonice	4,6
prostori za čuvanje knjiga	9,3
svlačionice	4,6
trgovinski objekti	5,6
prostori za skladištenje i isporuku	28,0
garaže	18,6
stambeni objekti	18,6
klizališta i bazen	4,6
okolni prostor klizališta i bazena	1,0
bine	1,4
magacini	46,5

Утврђивање броја потребних првих излаза на путу евакуације врши се на следећи начин:

- просторије у којима борави до 60 лица морају имати најмање један први излаз. Прорачуном је утврђено да у просторијама објекта правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" ДОО НОВИ САД, број лица не прелази 60 лица, самим тим број излаза је задовољен.

2.2 Машинске инсталације

Члан 15.

Просторије за смештај котлова и генератора топлоте у објекту (котлови на чврсто и течно гориво, гасни котлови и сл). мора испуњавати следећи услови:

1. зидови и међуспратна конструкција просторије морају бити отпрони према пожару најмање 90 минута;
2. врата наулазу у просторији постављају се са спољне стране објекта, а у случају када се у просторији улази из објекта врата морају бити отпорна према пожару најмање 90 минута;
3. складишни простор за гориво (чврсто, течно или гасовито) мора се налазити ван објекта или у безбедном простору објекта.

Коментар:

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД “ на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад грејање пословног простора је централно, преко радијатора.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД “ на адреси Васе Чарапића 13, Београд грејање пословног простора је централно, преко радијатора.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД “ на адреси Александра Медведева 2а, Ниш грејање пословног простора је централно, на струју, преко радијатора.

2.3 Електроенергетске инсталације и громобрани

Члан 16.

Осветљење знакова за усмеравање кретања лица и осветљење подова евакуационих путева у хитним случајевима мора бити у складу са одредбама стандарда СРПС ЕН 1838, СРПС ЕН 60598-2-22 и СРПС ЕН 50172, који ближе уређују ову област.

Електрични разводи система, уређаја и инсталација, који функционишу у режиму пожара, морају да обезбеде напајање електричном енергијом у периоду који је дефинисан техничким прописима, којима је ближе уређена та врста система, али не мање од 30 мин.

Осим редовног напајања електричном енергијом из дистрибутивне мреже, у објектима се мора обезбедити и резервни извор снабдевања електричном енергијом следећих уређаја и система:

- 1) сигурносне расвете евакуационих путева (степеништа, ходници, натписи за бржу евакуацију и сл.);
- 2) уређаја за подизање притиска у хидрантској мрежи, уколико посебним прописом није другачије уређено;
- 3) инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара;
- 4) инсталација и уређаја за гашење пожара.

Напајање електричном енергијом уређаја и система мора се предвидети у трајању предвиђеном за рад наведених система, а у складу са техничким прописима којима је ближе уређена та врста система, али не мања од 30 минута.

Громобранска инсталација

За сваки објект, за који се прорачуном докаже да је неопходна инсталација за заштиту од атмосферског пражњења, иста мора бити пројектована и изведена у складу са одредбама прописа којима је уређена област пројектовања и извођења ових инсталација.

У оквиру правног лица се налазе разводни ормари. Ормари поседују склопку за искључивање напајања ел. енергијом на спољашњим вратима.

Коментар:

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад поседује инсталацију за заштиту од атмосферског пражњења.

Пословни просотор правног лица је покривен противпаничном расветом. Иста поседује резервни извор снабдевања ел. енергијом у виду сопствених батерија.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Васе Чарапића 13, Београд поседује инсталацију за заштиту од атмосферског пражњења.

Пословни просотор правног лица је покривен противпаничном расветом. Иста поседује резервни извор снабдевања ел. енергијом у виду сопствених батерија.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Александра Медведева 2а, Ниш поседује инсталацију за заштиту од атмосферског пражњења.

Пословни просотор правног лица је покривен противпаничном расветом. Иста поседује резервни извор снабдевања ел. енергијом у виду сопствених батерија.

2.4 Инсталација нужне расвете и дојаве пожара

2.4.1 Противпанична нужна расвета

Члан 17.

Сигурносна расвета, односно осветљење знакова за усмеравање кретања лица, осветљење евакуационих путева, осветљење просторија за боравак лица површине веће од 60м² (изузев просторија за становање) мора бити у складу са одредбама стандарда СРПС ЕН 1838, СРПС ЕН 60598-2-22 и СРПС ЕН 50172, који ближе уређују ову област.

Коментар: У пословним просторима постоји инсталирана противпанична нужна расвета, која обезбеђује довољан ниво осветљености пода у трајању до једног сата (60 минута). Противпанична расвета је постављена по ходницима спратова, код излаза из ходника према степенишном простору као и у оба степенишна простора.

2.4.2 Инсталација уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара

У просторијама Правног лица је инсталиран систем аутоматске детекције и дојаве пожара. Простор у објекту је покривен аутоматским детекторима пожара као и са ручним јављача пожара. Централа за аутоматску детекцију и дојаву пожара се налази у оквиру пословне зграде и није у надлежности предметног Правног лица.

Коментар:

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад постоји инсталиран систем аутоматске дојаве пожара и систем ручне дојаве пожара.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ

ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Васе Чарапића 13, Београд у склопу стамбено-пословног објекта се налази систем ручне дојаве пожара.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Александра Медведева 2а, Ниш постоји инсталиран систем аутоматске дојаве пожара и систем ручне дојаве пожара.

2.5 Опрема за гашење пожара

2.5.1 Мобилни апарати за гашење почетног пожара

Члан 18.

Мобилни апарати за гашење почетног пожара се налазе у објекту правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" и постављени су на видно и приступачно место. На сваком спрату правног лица се налазе по 4 мобилна уређаја за почетно гашење пожара.

Послодавац је дужан у складу са чланом 43. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС, број 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони.) инсталације и уређаји за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталације у зонама опасности од експлозије, инсталације за одвођење дима и топлоте, инсталације хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилни уређаји за гашење пожара морају се одржавати у исправном и функционалном стању, спровођењем одредби техничких прописа, стандарда и упутстава произвођача.

Послодавац је дужан да у складу са чланом 44, став 1 контролише инсталације и уређаје (исправност инсталација и уређаја за аутоматско откривање и дојаву пожара, гашење пожара, детекцију експлозивних и запаљивих гасова, инсталација у зонама опасности од експлозије, инсталација за одвођење дима и топлоте, инсталација хидрантске мреже за гашење пожара, као и мобилних уређаја за гашење пожара мора се контролисати на сваких шест месеци од стране овлашћеног правног лица.

Кометнар:

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад у склопу пословног простора су постављени апарати за гашење пожара типа „S9-A“ и „CO₂-5“.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Васе Чарапића 13, Београд у склопу стамбено-пословног објекта су постављени апарати за гашење пожара типа „S9-A“ и „CO₂-5“ а у простору правног лица се налази један апарат за гашење пожара типа „S9-A“.

У пословном простору правног лица „ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“ на адреси Александра Медведева 2а, Ниш у склопу пословног простора су постављени апарати за гашење пожара типа „S9-A“ и „CO₂-5“.

2.5.2 Одређивање потребног броја апарата за гашење пожара

Члан 19.

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" одређен је број мобилних апарата за гашење почетног пожара у складу са техничким прописима и упуштвима произвођача уређаја и опреме, у складу са чланом 58. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС“, бр. 20/2019), и на основу техничке препоруке произвођача.

Највећа удалјеност између места на којем је смештен мобилни уређај за гашење пожара и места на којем се може затећи особа у случају пожара не сме бити већа од 20 м.

2.5.3 Инсталација хидрантске мреже за гашење пожара

Члан 20.

Коментар:

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад у склопу пословног простора је инсталирана унутрашња хидрантска мрежа.

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд у склопу стамбено-пословног објекта је инсталирана унутрашња хидрантска мрежа.

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Александра Медведева 2а, Ниш у склопу пословног простора је инсталирана унутрашња хидрантска мрежа.

2.5.4 Стабилна аутоматска инсталација за гашење пожара - спринклер

Коментар:

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад у склопу пословног простора је инсталиран систем за гашење пожара – спринклер. Све просторије објекта су покривене спринклер млазницама. Подстаница спринклер инсталације се налази у склопу пословне зграде и иста није у надлежности контролисања предметног Правног лица.

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд у склопу стамбено-пословног објекта није инсталиран систем за гашење пожара-спринклер.

У пословном простору правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Александра Медведева 2а, Ниш у склопу пословног простора је инсталиран систем за гашење пожара – спринклер. Све просторије објекта су покривене спринклер млазницама. Подстаница спринклер инсталације се налази у склопу пословне зграде и иста није у надлежности контролисања предметног Правног лица.

2.6 Пuteви, пролази, платои и слични прилази објектима

Члан 21.

Сваком стамбеном, пословном и јавном објекту мора се обезбедити приступни пут изграђен у складу са прописом којим је уређена ова област.

Приступни пут из става 1. овог члана мора бити увек слободан и на њему није дозвољено паркирање и заустављање других возила, нити постављање било којих других препрека које ометају ватрогасну интервенцију.

Члан 22.

Контрола и одржавање уређаја и инсталација из члана 15,16,17,18 и 20. ових Правила мора се вршити у складу са техничким прописима и упутствима произвођача, од стране овлашћеног одговорног лица за ове послове, на следећи начин:

1) **апарати за гашење пожара** – провера исправности (сервисирање) сваких 6 месеци, испитивање посуда апарата са прахом “S” на хладан водени притисак сваке 2 године и испитивање челичних боца апарата са компримираним гасовима на хладан водени притисак (CO₂) сваких 5 година; сваки апарат мора имати контролну налепницу на којој су уписани технички подаци о апарату и контролним прегледима;

2) **расвета за евакуацију у случају пожара** – Интерна провера исправности сваких 3 месеца; Функционална провера исправности противпаничне нужне расвете сваких 6 месеци (стручни налаз);

3) **громобранска инсталација** – периодична контрола и мерење отпора зависи од нивоа заштите. Стручни налаз о испитиваним громобранским инсталацијама радити у зависности од нивоа заштите који је пројектант навео у пројекту електричних инсталација и атмосферског пражњења.

Испитивање се обавља у складу са стандардом СРПС ЕН 62305-3:2017. (табела 3).

табела 3: временски периоди прегледа инсталација атмосферског пражњења

Ниво заштите	Визуелни преглед година	Комплетан преглед година	Комплетан преглед ^{а,б} критичних система година
I и II	1	2	1
III и IV	2	4	1

а – Системе заштите од атмосферског пражњења који се користе у применама које обухватају објекте у којима постоји ризик од експлозије, треба визуелно прегледати сваких 6 месеци. Електрично испитивање инсталације треба обављати једном годишње. Прихватљив изузетак од годишњег прегледања било би обављање испитивања сваких 14 до 15 месеци, тамо где се сматра да је добро мерити отпорност уземљења у различита доба године како би се видео утицај сезонских промена.

б - Критични системи могу обухватати објекте који садрже осетљиве унутрашње системе, канцеларије, трговачке зграде или места где може бити присутан велики број људи.

4) **хидрантска инсталација** – периодично функционално испитивање сваких 6 месеци;

5) **електричне инсталације и уређаји ниског напона** – редовна контрола сваке 3 године (уколико је наменом објекта одређено дручије), укључујући и контролу статичког електрицитета; Стручни налаз о испитаним електричним инсталацијама важи 3 године.

6) **вентилациони систем** – преглед и чишћење свака три месеца месеца;

7) ормарићи за пружање прве помоћи – На основу „Правилника о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи“, („Сл. гласник РС“, број. 109/16):

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити средства и према која су за то намењена, а нарочито:

- стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10 x 10 cm (5 ком.);
- стерилна газа по 1/4 m – појединачно паковање 80 x 25 cm (5 ком.);
- стерилна газа по 1/2 m – појединачно паковање 80 x 50 cm (5 ком.);
- стерилна газа по 1 m – појединачно паковање 80 x 100 cm (5 ком.);
- калико завој 10 cm x 5 m (5 ком.);
- калико завој 8 cm x 5 cm (5 ком.);
- лепљиви фластер на катуру 2,5 cm x 5 m (2 ком.);
- лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- троугла марама величине 100 x 100 x 140 cm (5 ком.);
- игла сигурница (5 ком.);
- маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- памучна вата, 100 g (2 ком.);
- нејодно антисептичко средство за кожу, 100 ml (1 ком.);
- спецификација садржаја (1 ком.).

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу или преносивој торби мора се налазити и Упутство и поступци за пружање прве помоћи, а исти морају бити истакнути у просторијама послодавца на видном и лако уочљивом месту.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

- адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;
- адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, центар за опекотине итд.);
- бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;
- бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.

8) контроле и функционисање пробе рада стабилних инсталација за дојаву пожара - стабилне инсталације за дојаву пожара, врше се периодични прегледи: двомесечни, годишњи и петогодишњи уз вођење одговарајуће евиденције о извршеним прегледима. Наведени прегледи се изводе од стране стручног и овлашћеног сервисера;

9) контрола противпожарних клапни, против пожарних врата и завеса – једном годишње, од стране овлашћеног сервисера и интерну контролну исте уз вођење одговарајуће евиденције, свака два месеца;

10) чишћење против пожарних клапни у системима вентилације - једанпут у 6 месеци;

11) контроле и функционисање пробе рада стабилне инсталације за гашење пожара - спринклер -

11) други уређаји -- електрични уређаји (радио, ТВ, рачунари, штедњаци, фрижидери, замрзивачи, вентилатори) - одржавање и поправка уређаја и инсталација у случају кvara у складу са техничким прописима и упутствима произвођача - одговорни сви запослени који користе те уређаје;

3. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА У ЗАВИСНОСТИ ОД НАМЕНЕ ОБЈЕКТА СА ПОТРЕБНИМ БРОЈЕМ ЛИЦА ОСПОСОБЉЕНИХ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 23.

Привредно друштво односно друго правно или физичко лице, које је власник односно корисник објекта или земљишта са извесним ризиком од избијања пожара разврстава се у трећу категорију угрожености од пожара (у даљем тексту: субјекат у трећој категорији) и обавезно је да организује спровођење превентивних мера заштите од пожара са потребним бројем лица стручно оспособљених за спровођење мера заштите од пожара и обезбеди адекватну опрему и уређаје за гашење пожара.

4.1 Посебне мере заштите од пожара

Члан 24.

Знакови упозорења на које треба обратити пажњу:

- треперење или смањење светла;
- мирис пластике која се топи;
- промена боја изолације на електричним прикључницама и кабловима;
- понављање прегоривања осигурача;
- излазни путеви из објекта морају се одржавати слободним и незакрченим да би у сваком моменту били слободни за пролаз запослених и људи који се затекну у објекту;
- одговарајућим знацима упозорења, забране и обавештења подсетити запослене и људе који се нађу у објекту по потреби ПОШТОВАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА;
- запослени у кухињи су дужни да се на крају радног времена прањем одстране насlage са плоча шпорета, таложника масноћа, филтера у хаубама за прикупљање масноћа, очистити сливнике од масти и посуде за сакупљање масти изнесу и испразне из у одређену посуду;
- након завршетка радног времена у канцеларијам, кабинетима, учионицама и помоћним просторијама (које се користе у дневном раду) обавезно је да се;
- искључи осветљење и електро-уређаји који су коришћени у радном времену;
- отпад из канти за отпатке однесе у контејнер.

4.1.1 Превентивне мере заштите од пожара за складиштење робе

Члан 25.

- складиштење се мора вршити искључиво у за то означеном простору, односно у за то посебно предвиђеним објекту или просторима-магацинима у зависности од ускладиштене материје у складу са важећим прописима и стандардима, с тим што се посебно води рачуна да се обезбеде несметани пролаз (пожарни путеви) и одговарајуће растојање ускладиштеног материјала од извора топлотне енергије;
- ускладиштење робе, потрошног и другог материјала и амбалаже у магацинима мора се вршити према важећим прописима;
- у складишту-погону је забрањено доливање мазиба и горива у возила, као и пуњење руковање акумулаторима;
- картонска амбалажа, отпадни папири и лако запаљиви материјали морају се уклањати из објекта и смештати тако да не могу изазвати или прошири пожар;
- на нужним светлима се постављају и стрелице које обележавају правац кретања у случају потребе за напуштањем простора;

- простор складиштења се обележава натписима који треба да укажу на врсту ускладиштене материје као и са натписом „ЗАБРАЊЕНО ПУШЕЊЕ и УПОТРЕБА ОТВОРЕНОГ ПЛАМЕНА“, „ЗАБРАЊЕНА УПОТРЕБА АЛАТА КОЈИ ВАРНИЧИ“ и „ЗАБРАЊЕН ПРИСТУП НЕЗАПОСЛЕНИМ ЛИЦИМА“. Поред ових натписа морају се поставити и УПУСТВА О ПОСТУПАЊУ са појединим материјама у складу са прописима за поједине врсте ускладиштених материја;
- чишћење и изbacивање отпадака из просторија мора се вршити свакодневно;
- електрична инсталација у просторијама мора бити изведена у складу са одређеним важећим прописима о електричним постројењима на надземним местима угроженим од експлозивних смеша (у зависности од температуре класе и експлозивних група);
- свакодневно у току смене вршити чишћење наслага прашине са свих уређаја машина и свих просторија (где нема вентилације, односно климатизације), како би се смањиле опасности од изазваног пожара и његовог ширења.

4.1.2 Превентивне мере заштите од пожара за административне послове

Члан 26.

- сви пролази унутар просторија морају бити слободни;
- отпаци од хартије и другог запаљивог материјала морају се одлагати у одговарајуће посуђе;
- пушење је забрањено у свим просторијама, осим у просторији предвиђеној за то;
- забранити употребу електричних решоа и других грејних тела изван простора за потребе кухиње;
- документацију као и сав архивски материјал одлагати и уредно сложити.

4.1.3 Одржавање опреме за гашење пожара

Члан 28.

- прилази и путеви до ручних апарата за гашење почетног пожара и хидрантских ормара за гашење пожара, морају увек бити слободни и проходни за несметан прилаз;
- простор око спољних хидраната мора бити увек слободан и незакрчен;
- вршити редован преглед броја и расподела апарата и по потреби ускладити број апарата за гашење почетног пожара са потребним распоредом;
- места где се у објекту налазе ватрогасне справе видно су означене посебним ознакама;
- обучити све запослене раднике за руковање и употребу хидраната и хидрантске опреме као и за руковање и употребу апарата за гашење пожара.

4.1.4 Одржавање електро инсталација

Члан 29.

- извршеним прегледима у било ком обиму или времену на електроинсталацијама (мерења уземљења, извршени радови и сл.), обавезно отворити евиденциону књигу коју је потребно чувати на погодном месту и на захтев надлежног органа инспекције ставити на увид;
- вршити редовну проверу и исправности акумулаторских батерија за потребе резервног напајања нужне расвете, аутоматских система за дојаву пожара и гаса;

- посебну пажњу треба посветити сигурносној заштити од преоптерећења и прекомерног загревања;
- електроинсталације и уређаје на електрични погон редовно прегледати, недостатке одмах уклањати, а о томе водити редовну књигу евиденције;
- у свим радним просторијама и просторима предметног објекта треба извршити испитивање отпора изолације и индиректног напона на додир електричне инсталације, које обавља овлашћена установа у складу са прописима;
- оптерећење у складу са намером и изведбом;
- користити **САМО ОРИГИНАЛНЕ УМЕТКЕ ЗА ТОПЉИВЕ ОСИГУРАЧЕ**;
- пазити на прегрејавање утичница или продужног кабла због јаких потрошача.

4.1.5 Превентивне и друге мере обавезне за редовну примену

Члан 30.

- периодична теоријска и практична обука радника из области заштите од пожара;
- обучити све запослене раднике за руковање и употребу апарата за гашење пожара;
- пружање прве помоћи, самозаштити и спасавању људи.

4.1.6 Евакуациони путеви и спољни путеви у непосредној околини објекта

Члан 31.

- забранити паркирање возила ван обележеног паркинга;
- омогућити несметан прилаз ватрогасним у случају потребе;
- у сарадњи са општинским службама, на прилазним путевима спровести благовремено чишћење снега и снежних наноса;
- зелене површине редовно одржавати и заливати да би се спречило сушење;
- прилазни путеви, улази, излази, пролази и степеништа у објекту, морају бити увек слободни за несметан пролаз;
- да би се ватрогасни приступи у одређену тренутку могли користити у сврху којој су намењени, потребно је:
- да буду видљиво означени ознакама;
- да се на површинама које се налазе између спољних зидова и грађевина и површина за оперативни рад ватрогасних возила не постављају грађевинске препреке или засађују високи дрвореди који спречавају слободан маневар ватрогасне технике;
- да на површинама које су искључиво намењене за рад с ватрогасном техником, буду постављење рампе или друге ознаке, како би се спречио долазак других возила, да буду стално проходни у пуној својој ширини;
- ако претходно није осигурано, ватрогасци могу, без обавезе питања одмах уклонити све постојеће препреке. Сав ризик предузимају особе које су запречиле ватрогасни приступ.

4.1.7 Општи поступци у случају пожара

Члан 32.

- запослени који су се затекли у непосредној близини места пожара дужни су да приступе гашењу пожара према поступку који је увежбан за време редовне периодичне обуке;

- приликом гашења пожара, без обзира на место његовог настанка, радници су дужни да се придржавају следећих општих принципа и поступака;
- гашењу пожара први приступају радници који су се затекли у непосредној близини места настанка пожара, без обзира да ли је у питању њихово радно место или не;
- приступити гашењу пожара одмах, без одлагања;
- у случају да је немогуће савладати пожар постојећим средствима у почетној фази, алармирати ватрогасну јединицу;
- пожар гасити апаратима за гашење почетних пожара, или адекватним средством које се може наћи при руци. Користити само подесна средства за гашење;
- приликом гашења пожара по могућству настојати да се приликом интервенције прави што мање додатне штете;
- искључити напајање електричном енергијом моментално, на главној склопки, тамо где је то могуће;
- у случају да је немогуће искључити довод струје, електричне инсталације под напоном гасити искључиво подесним средствима за гашење пожара (S апарати);
- сваки пожар представља стресну ситуацију у којој се појединци тешко сналазе. Гашењу пожара се мора прићи енергично, али без стварања нервозе или непотребне панике. Поједице који евентуално подлегну паници одстранити што даље од места пожара;
- евакуисати сва угрожена лица на безбедно место;
- пожар по могућству угасити у његовој најранијој фази. Уколико то није могуће, локализовати га до доласка појачања и то уклањањем запаљивих и горивих предмета из непосредне околине пожара.

3.2 Остале безбедносне мере

Члан 33.

У циљу отклањања узрока пожара, спречавања избијања, ширења и гашења пожара, спасавања људи и имовине угрожених пожаром у простору објекта предузети следеће безбедносне мере:

1. уређаји, опрема и средства намењена за гашење пожара постављају се видна и приступачна места и могу се користити само за потребе локализовања и гашења пожара. Места на којима се налазе ватрогасне справе морају бити видно означена. Уређаји, опрема и средства за гашење пожара одржавају се у исправном стању и о томе се води евиденција;
2. систем за вентилацију, (ако се у кухињи припрема храна, термички обрађују намирнице) којим се паре масноћа из кухиње одводе ван објекта, редовно прегледати и наталожење масноће уклањати најмање свака три месеца (може бити и чешће у зависности од динамике рада кухиње);
3. регулационе и заштитне термостате на кухињским уређајима редовно одржавати, забранити употребу уређаја ако је термостат неисправан;
4. преносне уређаје за припрему хране, који нису спојени са вентилацијским одводом користити само ако имају мали извор топлоте који се лако може угасити;
5. преносне уређаје за припрему хране, који нису спојени са вентилацијским одводом користити само ако имају мали извор топлоте који се лако може угасити;
6. забрањено је уношење и коришћење лако запаљивих и експлозивних материја;
7. забрањено је употреба термичких уређаја (решоа, грејалица ТА пећи и др.) без писменог одобрења лица задуженог за обављање послова заштите од пожара или одговорног руководиоца;
8. забрањено је складиштење – остављање материјала и амбалаже у ходницима, степеништу и поред врата (улаз-излаз);

9. електрични уређаји који се користе при раду морају бити под контролом запосленог од момента укључења до момента искључења;
10. гориви материјали (папирни, амбалажа) морају да буду удаљени од прекидача и расветних тела најмање 50cm;
11. испред разводних електро-ормана забрањено је постављање опреме или документације који онемогућавају нормалан приступ у случају потребе;
12. приликом извођења радова заваривања, резања или лемљења морају се применити одговарајуће правне норме које регулишу ову проблематику;
13. електричне, топлотне, громобранске, водоводне, канализационе и друге инсталације и уређаје у објекту неопходно је одржавати у исправном стању и редовно контролисати њихову исправност;
14. забрањено је пушење у свим просторијама и дворишту објекта;
15. на путевима, пролазима који су предвиђени за пролаз ватрогасних возила или евакуацију људи и имовине угрожених пожаром није дозвољено постављати запреже;
16. при пројектовању и извођења радова на адаптацији и реконструкцији школског простора, уградњи уређаја и опреме, експлоатацији и одржавању простора, примењују се Законом прописани термички нормативи и стандарди за заштиту од пожара.

4. ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ И УПУСТВА У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

Члан 34.

Субјекти у првој, другој и трећој категорији угрожености од пожара морају имати План евакуације и упутства за поступање у случају пожара, који морају бити истакнути на видљивом месту.

Субјекти у трећој категорији угрожености од пожара План евакуације и упутства за поступање у случају пожара доносе у складу са Правилима заштите од пожара.

План евакуације и упутства за поступање у случају пожара за пословне објекте правног "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" чини саставни део ових Правила. На плану евакуације су уцртани сви параметри који требају да се налазе на шеми (положај ручно преносних апарата за гашење пожара, зидних хидраната, опреме, разводних табли, противпаничних нужних расвета итд...)

План евакуације и Упутство за поступање у случају пожара морају бити стално истакнути на видљивом месту у објекту правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД", у складу са чланом 27а. Закона о заштити од пожара („Сл. Гласник РС“, број. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони).

КОМЕНТАР: У просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" постављени су Планови евакуације на јасно видљивим местима, као и Упутство за поступање у случају пожара.

Члан 35.

Евакуациони путеви, смерови кретања и излази на основама за сваки део објекта, као и поједине делове простора у објектима су дати графичком документацијом. Руководиоци евакуације и спасавања дужни су да прате и врше координацију, са обзиром на развој догађаја издају наређења другим запосленима за предузимање посебних мера и преузимање посебних мера поесбно када евакуација није изведена у целости. Након доласка ватрогасаца поред гашења пожара они преузимају послове евакуације и спасавају угрожене. У случају непосредне угрожености ученика и запослених, настале услед пожара, експлозија и других акцидената, евакуација се спроводи по следећим фазама:

- Припреме за евакуацију,
- Селективна евакуација и
- Тотална евакуација.

Припремна евакуација

Припремна евакуација обухвата окупљање запослених, издавање потребних наређења особљу који је задужен за спровођење исте, припрему материјално-техничких средстава која су потребна за изношење и транспорт. Ако на делу објекта где је потребно извршити евакуацију нема довољно особља, ангажује се особље из других делова зграде или од припадника ватрогасно спасилачке јединице.

Селективна евакуација

Она се врши у деловима објекта који су непосредно угрожени или се очекује њихова угроженост. Она обухвата само поједине делове зграде који су непосредно угрожени. Руководилац евакуације је Директор, запослени са посебним овлашћењима или командир на интервенцији. Он издаје наређење која садрже: време почетка евакуације, правац кретања, безбедно место за евакуисање, место важних

и вредних материјалних ствари, време завршетка евакуације. Време трајања процеса евакуације чини збир времена трајања следећих појединих етапа: напуштање просторије у којој се налазе лица угрожена пожаром, кретање лица кроз коридоре ка излазима, кретање лица ван зграде до зборног места. Евакуација се изводи преко унутрашњих саобраћајница, степеништа, ходника, пролаза и холова. Најнеповољније је евакуисање особа са последњих спратова. Руководилац евакуације треба да оцени наших евакуације ходником, степеништем или преко прозора са спољне стране зграде ако је могуће. Руководиоци евакуације такође спречавају ширење панике и дужни су да очувају ред и дисциплину. Евакуисане особе иду на зборна места ван објекта.

Тотална евакуација

Тотална евакуација настаје прерастањем из селективне евакуације, односно када руководилац интервенције са Директором и другим одговорним лицима, утврде да је цео објект непосредно угрожен. Спасовање повређених лица треба вршити опрезно јер због нестручности (преломи, тровање) стање истих може да се погорша. Лакше повређеним лицима треба одмах пружити помоћ, а за теже повређене обезбедити хитну помоћ и превозење до здравствене установе. Ако настаје панике руководилац евакуације треба помоћу мегафона или слишних уређаја да умири паничне особе, због панике може доћи до додатног повређивања. У пожарно обухваћеном простору увек се прво спасавају људи, па онда ако је могуће материјална добра од важности и уклањање експлозивних и запаљивих материја јер могу да изазову још већу катастрофу. Директор је дужан да обезбеди вежбе евакуације и да упутити ученике и професоре на наших евакуације. Кроз те вежбе бира извршиоце евакуације. Вредна материјална добра се износе ван угроженог простора и физички се обезбеђују.

Спасовање

Када процес евакуације није спроведен до краја онда се приступа спасавању преосталих особа, особа које су остале у угроженом простору. Спасовање мора бити брзо и ефикасно. Код спасавања учествују:

- Све особе које одређују руководиоци евакуације и спасавања,
- припадници професионалне јединице и
- стручне особе других предузећа.

Руководиоци евакуације и спасавања у оквиру свог делокруга рада утврђују: колико је особа угрожено и где се налазе, да ли је наступила паника, каква још опасност прети и који су путеви за евакуацију непроходни. Такође одређују и која су лична и колективна средства заштите потребна за запослене који учествују у овој акцији. До доласка ватрогасне јединице се користе властита средства ако она постоје. Када ватрогасна јединица дође користиће се њихова средства, а сви запослени и руководство школе им се стављају на располагање, руковођење акцијом преузима ватрогасни командир. Спасовање у случају пожара прво треба спасавати угрожене особе, а тек онда кренути у акцију савладавања пожара. Руководиоци евакуације и спасавања одређују начин спасавања особа у случају пожара. Увек треба позвати ватрогасну јединицу. Поступци:

- Поред радње спасавања особа треба одмах приступити гашењу пожара.
- Искључити инсталације (грејање, струју и гас).
- Отворити врата и прозоре на ходницима, степеништима и просторијама и којима се врши евакуација, због одвођења дима и топлоте ради лакшег спасавања и евакуације.
- Пробити зидове и слично, како би се заобишла угрожена места и обавило спасавање блокираних особа и ефикасно гашење пожара.

Уколико дође до урушавања објекта потребно је приступити претрази рушевина. Тим пословима приступају руководиоци евакуације и спасавања, припадници професионалне територијалне ватрогасне јединице и запослени који су одређени. У случајевима рушења зграде или њеног дела мора се одмах:

- Искључити гас, струју и грејање,

- треба да се утврде критична места на које треба обратити пажњу,
- утврдити места одакле се затрпани одазивају,
- утврдити делове зграда који се могу урушити и спречити рушење предузимањем одређених мера.

Спасовање особа из рушевина треба обављати опрезно како не би дошло до повреда особа које учествују у спасавању или нових повреда код већ повређених или затрпаних особа. При спасавању треба корисити наменски алат и опрему, а у крајњем случају и грађевинску механизацију од надзором грађевинских стручњака.

Планом евакуације и спашавања утврђују се организација, поступци и мере за осигурање брзе евакуације из објекта.

План има задатак да у случају пожара, експлозије, хаварије, потреса или другог догађаја предвиди организацију евакуације и спашавања лица која се затекну у објекту, запослених и других особа који се могу затећи у објекту.

Технички услови за извођење евакуације односе се на уређење и одржавање путева евакуације унутар објекта.

Планирани евакуациони путеви и излази морају се током коришћења објекта непрекидно одржавати у складу са захтевима сигурности (проточности).

4.1 Обележавање путева евакуације

Члан 36.

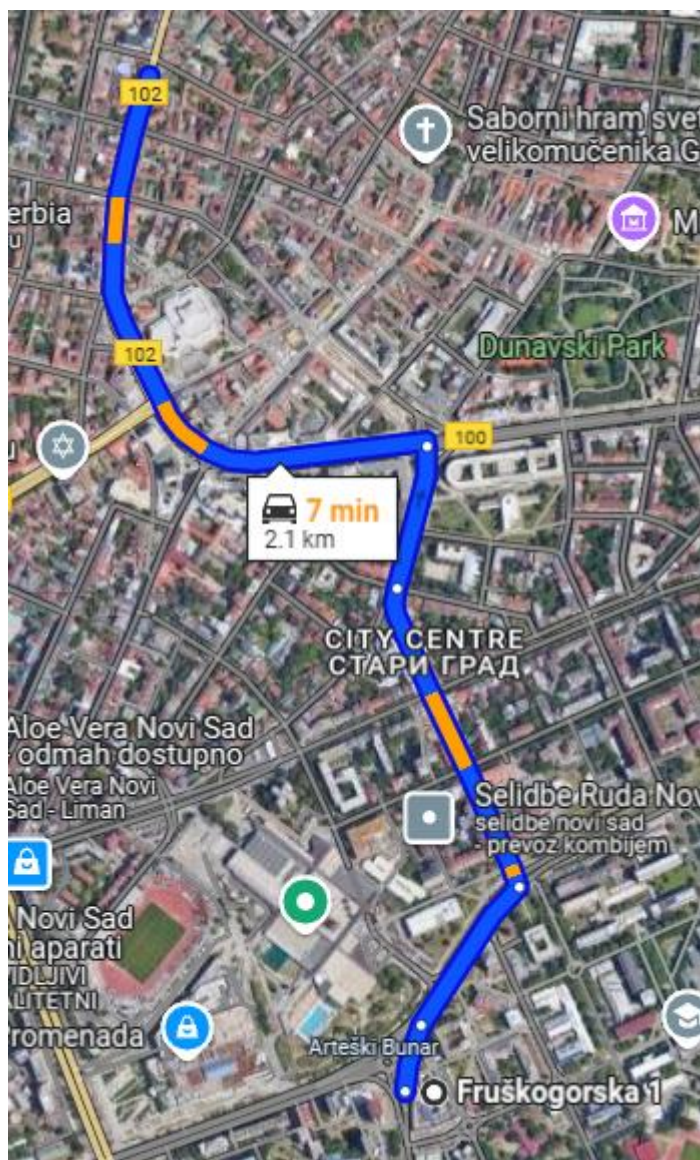
табела 4.

Редни број	Назив ознаке	Ознака
1.	"ИЗЛАЗ"	
2.	"СМЕР ЕВАКУАЦИОНОГ ПУТА - ДЕСНО"	
3.	"СМЕР ЕВАКУАЦИОНОГ ПУТА - ЛЕВО"	
4.	"СМЕР КРЕТАЊА СТЕПЕНИШТЕМ – ДОЛЕ ЛЕВО"	

4.2 Локација објекта у којим могу наступити ванредни догађаји

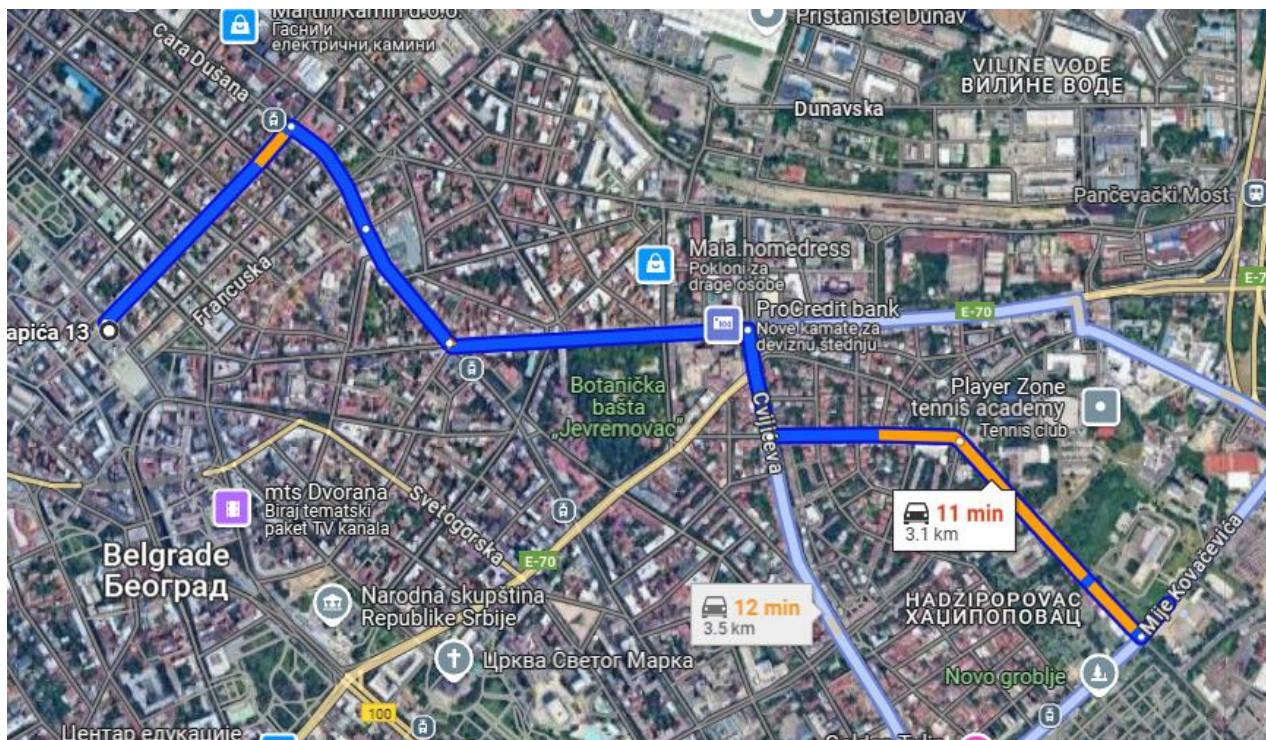
Члан 37.

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Нови Сад до објекта на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Нови Сад до угоститељског објекта износи 2,9 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 11-14 минута.

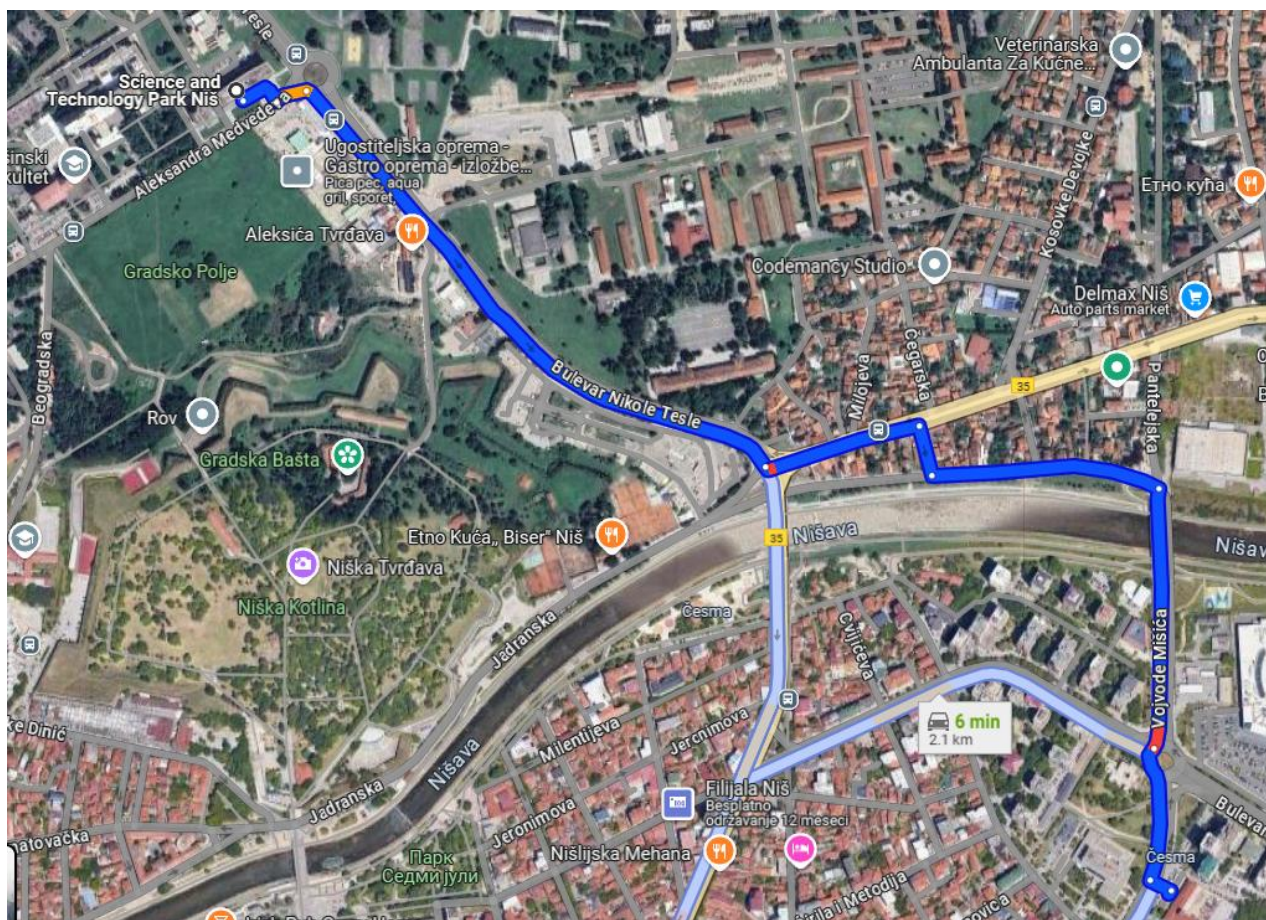
слика 4: Пут Ватрогасно-спасилачке јединице до "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Грушкогорска 1, Нови Сад

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Београд до објекта на адреси Васе Чарапића 13, Београд су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице на адреси Мије Ковачевића 2, Београд до објекта на адреси Васе Чарапића 13 износи 2,8 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 12-15 минута.

слика 5: Пут Ватрогасно-спасилачке јединице до "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд

Долазни путеви од професионалне Ватрогасно спасилачке јединице Београд до објекта на адреси Александра Медведева 2а, Ниш су асфалтиране саобраћајнице, одговарајуће ширине и носивости за саобраћај ватрогасних возила. На правцу прилаза комплексу нема природних препрека за ватрогасна возила. Могуће препреке на путу евентуалне интервенције могу бити паркирана возила као и семафори и саобраћајне гужве у шпицевима (од 5,30 до 8,00 и од 13,30 до 16,00 часова). Удаљеност професионалне Ватрогасно спасилачке јединице на адреси Војводе Мишића 56, Ниш до објекта на адреси Александра Медведева 2а износи 2,1 km. Очекивано време доласка ватрогасно-спасилачке јединице износи 7-10 минута.

слика 6: Пут Ватрогасно-спасилачке јединице до "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Александра Медведева 2а, Ниш

Члан 38.

табела 5: Извор пожарне и експлозивне опасности и његов узрок

БР.	ИЗВОР ПОЖАРНЕ И ЕКСПЛОЗИВНЕ ОПАСНОСТИ	УЗРОК
1.	Упаљена цигарета	остављање цигарете без надзора може довести до падања цигарете и њеног контакта са запаљивом материјом.
2.	Продужни каблови	прикључивањем више потрошача на једну прикључницу или продужни кабел може довести до преоптерећења, и у комбинацији са неисправним осигурачем може довести до пожара.
3.	Оштећени кабл	на месту оштећења кабела долази до кратког споја и варнице и наглог прегревања проводника што може изазвати пожар.
4.	Нагњечени кабл	на месту нагњечења кабела долази до локалног прегревања, топљење изолације и кратког споја што доводи до пламена.
5.	Кабл оштећен страним телом	честим прелажењем преко кабела, а поготово металним предметима (на пример вратима) доводи до оштећења изолације, кратког споја и прегревања.
6.	Касно откривање пожара	пожар који се догоди у просторији у којој нема људи се несметано може развијати и након тога се веома брзо преноси на остале просторије.

7.	Коришћење различитих извора топлоте	било контаком или било радијациом (преношење енергије инфрацрвеним зрацима на удаљеност) долази до паљења материје и распламсавања пожара.
8.	Кухињски апарати	замашћени шпорет, искипело уље и слично услед загревања радних површина може да се запали. Такође и храна остављена без надзора може да се запали, било масти и уља, било храна из које испари сва вода.
9.	Уље и масти	запаљено уље са водом само распрши и тако пламен пренесе на околне запаљиве предмете.
10.	Кување	храна остављена без надзора може да се запали, такође и широка одећа може да неприметно дође у контакт са загрејаним телима.
11.	Електронска опрема	у електронској опреми постоји велики број електронских компоненти које могу да се прегреју у случају недовољне вентилације кроз предвиђене отворе на кућишту. Прегревање може довести до паљења уређаја.

Члан 39.

Могући ванредни догађаји као и евентуални могући догађаји који су њихова последица на објекте, опрему, запослене и друге особе су наведени у табелама 6 и 7.

табела 6: могући ванредни догађаји на објекту услед елементарних непогода

ВАНРЕДАН ДОГАЂАЈ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ НА ОБЈЕКТУ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ НА ОПРЕМИ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ КОД ЗАПОСЛЕНИХ И ДРУГИХ ОСОБА
Земљотрес	- оштећење објекту - рушење објекту или дела објекту , - пожар - кварови на инсталацијама објекту , - прекид енергетских инсталација	- пожар, - оштећење или уништење намештаја, опреме, уређаја и др., - престанак рада	- паника, - повреде, - опекотине, - тровање - смрт
Олујни и оркански ветрови	- рушење делова објекту - кварови на инсталацијама објекту , - прекид енергетских инсталација	- кварови на инсталацијама, - оштећење или уништење намештаја, опреме, уређаја и др., - престанак рада	- паника, - повреде, - смрт
Удар грома	- пожар - оштећење дела објекту - кварови или уништење електричних инсталација и опреме	- пожар - оштећење или уништење намештаја, опреме, уређаја и др.	- паника - повреде - смрт
Поплаве	- поплаве просторија	- уништење делова	- паника,

	објекта - оштећења, - прекид енергетских инсталације	намештаја и уређаја, - загађење вода, - престанак рада	- повреде, - епидемије
Суша	- смањен капацитет или прекид у снабдевању санитарним или технолошким вода, - смањен капацитет или прекид у снабдевању воде за гашење пожара	- пожар, - престанак рада	- паника, - повреде
Град	- оштећења објекту , - прекид енергетских инсталације	- престанак рада	- паника, - повреде
Велика висина снега, наноси	- рушење објекту или делова објекту	- престанак рада	- повреде, - промрзLINE

Члан 40.

Могући ванредни догађаји који настају ради технолошких поремећаја, неисправних електричних инсталација, неконтролиране употребе ватре, пропуштања запаљивих гасова и сл. и могући догађаји у објекту, на опреми, код странака и запослених особа, наведени су у табели 8.

табела 7: могући ванредни догађаји на објекту услед елементарних непогода

ПРОЦЕС ВАНРЕДАН ДОГАЂАЈ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ У ОБЈЕКТУ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ НА ОПРЕМИ	МОГУЋИ ДОГАЂАЈИ КОД ЗАПОСЛЕНИХ И ДРУГИ ОСОБА
Неисправност, преоптерећење електричних инсталација, уређаја и опреме	- пожар - опасни продукти сагоревања - оштећење или уништење опреме у радњи и инсталација, и уређаја	- пожар - оштећење или уништење намештаја, опреме и др. - престанак рада	- паника - повреде - гушење - тровање - смрт
Неконтролисана употреба ватре у било којем облику	- пожар - опасни продукти сагоревања - оштећење или уништење инсталација, опреме и уређаја	- пожар - оштећење или уништење намештаја, опреме и др. - престанак рада	- паника - повреде - гушење - тровање - смрт
Оштећење боца са гасом, испуштање гаса	- пожар или експлозија - опасни продукти сагоревања - оштећење дела просторија објекта	- пожар - оштећење или уништење намештаја, опреме и др. - престанак рада	- паника - повреде - гушење - тровање - смрт
Остали технолошки поремећаји услед неадекватног руковања и одржавања уређаја и опреме	- пожар или експлозија - опасни продукти сагоревања - оштећење или уништење инсталација, опреме	- пожар - оштећење или уништење намештаја, опреме и др. - престанак рада	- паника - повреде - гушење - тровање - смрт

4.3 Обавезе запослених током евакуације

Члан 41.

Руковођење евакуацијом и акцијом гашења и спашавања врши Директор, а у његовом одсуству заменско лице које је директор овластио. Радници који раде на пословима руководиоца и одговорног лица морају бити оспособљени и увежбани за руковођење евакуацијом, спашавањем и гашењем. Руководиоци евакуације и спашавања дужни су за време евакуације:

1. надzirати и координирати акције у сврху евакуације;
2. обзиром на развој догађаја током евакуације, издавати наређења појединим запосленима и другим одговорним радницима за предузимање посебних мера у вези са насталим променама;
3. предузимати додатне мере посебно у случајевима када евакуација није у потпуности спроведена.

Запослени радници на знак узбуњивања о изненадном догађају морају учинити следеће:

1. током евакуације извршавати наредбе особе задужене за руковање евакуацијом;
2. искључити из рада опрему и уређаје којима рукују и искључити потребне инсталације;
3. упућивати госте према најближим излазима за евакуацију из објекта;
4. надzirати цео ток евакуације гостију;
5. помоћи при излазу повређеним гостима;
6. у случају да је неки излаз блокиран упутити госте на следећи најближи излаз;
7. својим понашањем деловати тако да се не ствара притисак и паника;
8. обавити брзу контролу да ли су сви гости напустили објекат;
9. након што су објекат напустили сви гости обавити властиту евакуацију;
10. након изласка из објекта морају се окупити на одређеном зборном месту, где ће добити даља упутства.

У случају да се у објекту поред запослених налазе трећа лица (гости, сарадници, странке или друга лица, дужност запослених је да најпре из угроженог простора евакуишу трећа лица. Запослени који из здравствених или других оправданих разлога не могу учествовати у акцијама гашења и спашавања, евакуишу се одмах, а остали запослени најпре предузимају мере и радње на отклањању извора опасности и гашењу пожара. Угрожени простор, по правилу, пре отклањања извора опасности, напуштају само у случају кад им прети непосредна опасност.

4.4 Места за окупљање

Члан 42.

Сви запослени, трећа лица и гости у објекту уколико дође до катастрофе треба да после евакуације кретање врше ка зборним местима. На зборна места иду сви у случају непогода, сем у случају догађаја као што су олујни ветрови, град и ширење облака опасних хемикалија у спољашњем простору. У тим случајевима не треба напустити објекат, остати у најсигурнијим просторијама, затворити све спољашње отворе у објектима (врата и прозоре), по потреби искључити машине, уређаје и инсталације (гас, струја и грејање) ако могу изазвати додатне негативне последице, након проласка опасности поступати по упутствима руководиоца евакуације и спасавања. Треба одредити зборно место ван објекта. То би могао бити паркинг плато испред објекта. Након окупљања запослени и трећа лица морају:

- Мирно да чекају даља упутства и наређења,
- не смеју стварати панику,
- не смеју се враћати у објект све док не добију одобрење од руководиоца евакуације да се могу вратити у објект.

На месту окупљања руководиоци евакуације морају:

- утврдити јесу ли запослени и друга лица напустили објект;
- ако гости и запослени нису на броју, предузети акције спашавања;
- обавити координацију даљњег деловања са командиром Ватрогасно-спасилачке јединице;
- организовати пружање прве помоћи повређенима, а теже повређене упутити у медицинске установе (хитна помоћ, дом здравља, болница);
- особе које не могу учествовати у даљим акцијастима удаљити са места догађаја.

На зборно место руководиоци треба да обратe пажњу на више ствари. Треба да обратe пажњу на то да ли су сви напустили објект, ако утврде да нису сви изашли приступа се спасавању, обављају координацију даљег поступања са другим руководиоцима и са ватрогасном јединицом и организовање пружање прве помоћи и транспорт теже повређених у медицинске установе.

4.5 Обавезна средства за личну, узајамну и колективну заштиту од елементарних непогода и других несрећа

Члан 43.

На основу, члана 3 и 4. Уредбе о обавезним средствима и опреми за личну, узајамну и колективну заштиту од елементарних непогода и других несрећа („Сл. гласник РС, бр. 3/2011 и 37/2015) који каже:

У циљу заштите и спасавања живота и здравља људи, материјалних добара и животне средине, односно ради ублажавања деловања одређених појава или опасности, власници односно корисници објекта у којима раде запослени или се налази већи број људи или у којима се налазе такве материје, роба или средства која представљају одређену опасност по живот и здравље људи или која могу изазвати несрећу као нпр. у робним кућама, продавницама, угоститељским објектима, тржним центрима, спортским објектима, позориштима, концертним дворанама, архивима, библиотекама, дискотекама, производним халама, предшколским установама, школама, високошколским установама, установама ученичког и студентског стандарда, заводима за извршење кривичних санкција, колективним центрима, војним и верским објектима, здравственим установама, железничким и аутобуским станицама, аеродромима, угоститељско-туристичким објектима, станицама за снабдевање моторних возила горивом, складиштима у којима се чува грађевински материјал и хемијски производи и други лако запаљиви, отровни или експлозивни материјали, прехранбене, текстилне и друге робе, сервисним радионицама, ђачким домовима, биоскопима и свим другим сличним објектима у којима раде запослени или се налази већи број људи, дужни су да набаве и држе у исправном стању средства и опрему за спровођење личне, узајамне и колективне заштите људи у тим објектима, утврђену одредбама члана 4. ове уредбе.

Члан 44.

Државни органи, органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, који испуњавају услове из члана 49. ових Правила, дужни су да за сваки објект појединачно набаве најмање:

1) комплет за пружање прве помоћи из члана 2. став 1. тачка 1) ове уредбе, ако имају мање од 20 запослених;

2) најмање једну приручну апотеку (зидни ормарић или преносиву торбу) ако имају од 20 до 100 запослених и даље на сваких 200 запослених, још по једну приручну апотеку која садржи: калико завој - уткани руб 10 cm x 5 m (5 ком.); калико завој - уткани руб 6 cm x 5 m (5 ком.); калико завој - уткани руб 5 cm x 5 m (5 ком.); калико завој - уткани руб 2,5 cm x 5 m (5 ком.); индивидуални први завој типа II (2 ком.); стерилна газа 1 m (2 ком.); стерилна газа 1/2 m (2 ком.); стерилну газу 1/4 m (3 ком.); вазелинску газу 10 cm x 10 cm (2 ком.); троуглу мараму 100x100x140 cm густоће 20x19 (5 ком.); санитарску вату (100 гр); лепљиви фластер 2,5 cm x 5 m (3 ком.); адхезивни завојни материјал 10 cm x 4 cm (5 ком.); рукавице за једнократну употребу (10 пари); сигурносну иглу (зихернадлу 10 ком.); маказе са закривљеним врхом (1 ком.); термо-изолациону алуфолију (3 ком.); маску за давање вештачког дисања за једнократну употребу (5 ком.);

3) по једна носила на сваких 50 запослених;

4) најмање један комплет средстава за дезинфекцију пословног простора, радне површине, уређаја и возила која се користе у оквиру делатности, који садржи 10 грама детерџента на 1 m² пословног простора;

5) по један комплет алата, који обухвата: лопату, крамп, секиру, чекић (мацола), ћускију, тестеру за гвожђе, клешта и испитивач напона.

Власници односно корисници објеката у којима је поред запослених, привремено смештен и/или борави већи број људи, дужни су да поред средстава из става 1. овог члана, набаве додатна средства и опрему из става 1. тачке 2) овог члана, на сваких 150 привремено смештених људи, сходно укупним смештајним капацитетима којима располажу.

4.6 НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 45.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених за потребе трећих лица обављају правна лица из члана 25. Закона заштите од пожара ("Сл. гласник РС, број 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони) и члана 56. став 1. овог закона. Лица која раде на пословима заштите од пожара могу обављати основну обуку и практичну проверу знања из става 1. овог члана у правном лицу у коме су запослени.

Програм основне обуке доноси послодавац односно руководилац државног органа, органа аутономне покрајине или органа јединице локалне самоуправе, по прибављеној сагласности Министарства.

Програм основне обуке запослених има општи део и посебни део који садржи специфичности заштите од пожара за делатност којом се правно лице бави. Минимум садржаја програма основне обуке запослених из става 1. овог члана прописује министар.

Члан 46.

Успешно организовање и спровођење оспособљавања из области заштите од пожара подразумева да сви запослени морају бити упознати са обавезама из Закона о заштити од пожара и других законских и подзаконских аката и техничких прописа којима је регулисана заштита од пожара, као и констатацијама и мерама из ових Правила и плана евакуације, који је у обавези доношења од стране правног лица.

Оспособљавање запослених из области заштите од пожара врши се на основу Програма основне обуке

запослених из области заштите од пожара који доноси Послодавац и на који се прибавља сагласност Министарства унутрашњих послова – Управе за превентивну заштиту.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених обављају правна лица која испуњавају посебне услове и имају одобрења од надлежног Министарства, као и лица која раде на пословима заштите од пожара са положеним одговарајучим стручним испитом.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Члан 47.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара, као и да у случају пожара приступе гашењу пожара.

5. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 48.

5.1 Дужности Директора

Директор руководи заштитом од пожара и одговорно је лице за организовање и спровођење мера заштите од пожара и за стање заштите од пожара у пословним просторима објекта, и дужан је да:

- 1) обустави пружање било каквих услуга и друге послове, ако оцени да због неспровођења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара а док се та опасност не отклони;
- 2) обезбеди средстава за заштиту од пожара у пословним просторима објекта;
- 3) донесе одлуку о спровођењу основне обуке из области заштите од пожара;
- 4) предузима мере за унапређење заштите од пожара;
- 5) упозна, пре пројектовања, изградње, реконструкције и контроле пословних простора, уређаја и инсталација, као и радова других правних лица, извођаче тих радова са њиховим обавезама из ових Правила и писмено обавести о тим радовима стручно оспособљено лице за заштиту од пожара;
- 6) обезбеди да апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију буду постављени на најприступачнијим и лако уочљивим местима, доступни, комплетно и стално у приправности;
- 7) обезбеди да се запаљиви материјал не сме смештати на стајалиштима, вратима, излазима и осталим пролазима;
- 8) обезбеди спровођење забране градње или постављања било каквих неправилности у близини пословних простора, а и других препрека на путевима, пролазима, платоима и прилазима објекту који су предвиђени за прилаз ватрогасних возила, тако да прилази за ватрогасна возила око објекта буду стално слободни;
- 9) обезбеди обавезно истицање телефонских бројева: полиције **192**, ватрогасаца **193** и хитне помоћи **194** код сваког телефона;
- 10) обезбеди у свим просторијама где постоји повећана опасност од пожара постављање видних натписа о забрани употребе шибица, упаљача и употребе ватре у било ком облику;
- 11) обезбеди да приступи главним прекидачима за струју и вентилима на боцама за гас буду стално слободни;
- 12) обезбеди спровођење забране постављања намештаја и других предмета и препрека на свим вратима, пролазима и стајалиштима у пословним просторима објекта ;
- 13) обезбеди да распоред намештаја и предмета у просторијама и на пролазима омогући брзу евакуацију гостију и запослених;

- 14) обезбеди да путеви за евакуацију буду изведени у складу са чланом 46. став ових Правила;
- 15) обезбеди да Планови евакуације и Упутства за поступање у случају пожара буду стално истакнути на видљивом месту у просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"
- 16) обезбеди спровођење наложених мера од стране стручног оспособљеног лица за заштиту од пожара;
- 17) упозна све запослене са њиховим дужностима из поглавља 3. ових правила у року од 30 дана од дана ступања на снагу ових Правила;
- 18) да се упозна о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара;
- 19) наложи запосленима предузимање мера из поглавља 3. ових Правила, и других мера за отклањање недостатака и спровођење заштите од пожара утврђених овим Правилима;

5.2 Дужности стручно оспособљеног лица за заштиту од пожара

Члан 49.

Стручно оспособљено лице за заштиту од пожара одговорно је за организовање спровођења превентивних мера заштите од пожара у пословним просторима правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" и дужан је да:

- 1) има положен стручни испит за обављање послова заштите од пожара;
- 2) прати прописе о заштити од пожара и указује на обавезе које проистичу из њих;
- 3) утврди размештај уређаја и апарата за гашење пожара по пословним просторима објекта и води евиденцију о њима;
- 4) се стара о роковима контроле, одржавања и замене уређаја и инсталација, чува документацију и води евиденцију о контроли и одржавању истих;
- 5) врши контролу да ли су апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака одмах о томе обавести Директора;
- 6) ако примети неисправности на уређајима и инсталацијама из члана 15,16,17,18 и 19. ових Правила (апарати за гашење пожара, системи за детекцију, дојаву и сигнализацију, електрични, гасни и грејни уређаји и др.), одмах отклони те неисправности, а ако није у стању да то сам учини, одмах о томе обавести Директора;
- 7) издаје одобрења за извођење радова заваривања, резања и лемљења;
- 8) размотри, након сваког пожара у пословним просторима правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД", околности под којима је пожар избио и предложи предузетнику превентивне мере за спречавање нових пожара;
- 9) једном годишње достави Директору документа о заштити од пожара из члана 18. став 1. ових Правила;
- 10) сачини Програм основне обуке из области заштите од пожара за правно лице "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" и прибави РЕШЕЊЕ- сагласност Министарства унутрашњих послова на тај програм;
- 11) обавља основну обуку и практичну проверу знања запослених у пословним просторима правног лица из области заштите од пожара на сваке 3 године и води евиденцију о тој обуци;
- 12) врши контролу спровођења мера заштите од пожара утврђених овим Правилима, најмање једном у 3 месеца;
- 13) писмено наложи запосленима предузимање мера заштите од пожара;
- 14) писмено предложи Директору предузимање мера заштите од пожара;
- 15) извести Директора о налазима инспектора заштите од пожара и предузме мере за извршавање налога и отклањање недостатака утврђених од стране инспектора заштите од пожара;
- 16) прати прописе о заштити од пожара и предузима мере за унапређење заштите од пожара у

пословним просторима објеката;

17) редовно извештава Директора о свим појавама, променама и проблемима и предлаже предузимање конкретних мера у области заштите од пожара.

5.3 Дужности свих запослених

Члан 50.

Сви запослени су одговорни за спровођење мера заштите од пожара и за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара, и дужни су да:

- 1) спроводе мере заштите од пожара и поступају у складу са овим Правилима;
- 2) спроводе заштиту од пожара непрекидно, на свим местима и у свим просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" који су изложени опасности од пожара;
- 3) учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другог;
- 4) се старају о одржавању и поправци машина и електричних апарата (ТВ, рачунар, уређај за озвучење и др.), које користе у раду, у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- 5) одмах пријаве стручно оспособљеном лицу за заштиту од пожара сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара;
- 6) на крају радног времена, сваке смене, искључе све електричне уређаје (сијалице, рачунари, пећи, штедњаке и др.), уређаје са усијаним површинама, који варниче или могу изазвати пожар или експлозију;
- 7) поштују забрану сипања запаљивих течности у канализациону мрежу;
- 8) поштују забрану пушења и употребе ватре у просторијама;
- 9) поштују забрану коришћења гасних и електричних решетака у свим просторијама, осим у кухињи, ако је пословни простор поседује;
- 10) поштују правило да кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да отклони само за то стручно лице;
- 11) поштују забрану држања папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од загрејаних и других ужарених грејних тела;
- 12) уколико уоче неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар одмах о томе обавесте Директора удружења;
- 13) се старају да гости не уносе у зграду запаљиве и експлозивне материје;
- 14) сваки запослени који примети да због неспровеђења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, може предложити Директору обуставу послова, док се та посредна опасност не отклони;
- 15) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 16) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је о томе одмах обавестити ватрогасце на број 193, односно полицију на број 192, а након тога обавестити о Директора;
- 17) учествују у гашењу пожара, евакуацији гостију и запослених и пруже прву медицинску помоћ повређенима у случају пожара у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара који су истакнути на видном месту у пословним просторима објекта;
- 18) поштују забрану лажног пријављивања пожара и других несрећа;
- 19) присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара;
- 20) ако не задовоље на практичној провери знања из области заштите од пожара, најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступе тој практичној провери знања;
- 21) изврше наложене мере од стране стручно оспособљеног лица за заштиту од пожара, односно Директора, а у вези заштите од пожара.

22) нареди евакуацију гостију и запослених, у случају непосредне опасности од појаве пожара или других опасних догађаја, као и у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.).

22) нареди и спроведе евакуацију гостију и запослених, у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара.

23) контролише да ли су путеви за прилаз ватрогасних возила стално слободни;

24) контролише да ли су приступи ватрогасним апаратима слободни;

25) контролише да ли су путеви за евакуацију стално слободни;

26) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије, као и о начину искључења истих;

Неспровођење мера заштите од пожара утврђених прописима о заштити од пожара и овим Правилима сматра се тежом повредом радне обавезе и подлеже дисциплинској одговорности у складу са општим актима.

6. ПРОРАЧУН МАКСИМАЛНОГ БРОЈА ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА

Члан 51.

За процену броја лица у просторима различите намене користи се табела 2. из члана 9. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара, стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС“, бр. 22/2019).

табела 8: намена просторија правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" и просечна потребна површина пода за једно лице

НАМЕНА ПРОСТОРА	ПРОСЕЧНО ПОТРЕБНА ПОВРШИНА ПОДА ЗА ЈЕДНО ЛИЦЕ (m ² /licu)
Пословни простор	9,3
Помоћне и техничке просторије	28,0

За процену броја лица у просторима различите намене у којима бораве лица примењује се Табела 8. Одређује се на основу површине пода те просторије (укупна површина пода или слободна површина пода) или наменског дела те просторије и податка о просечно потребној површини пода за једно лице [m²/licu].

Укупна површина пода просторије не обухвата нише које се користе за смештај кабасте опреме (нпр. пећница за пице, фрижидери, замрзивача, ормана и регала), као ни површине пода намењене за слагање у висину већу од 1m.

Процена броја људи у објектима правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"
-адреса: Фрушкогорска 1, Нови Сад-

Површина пословног простора на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад износи 287m².

Процена броја лица у канцеларијском простору:

Укупна површина: 167,25 m²

Површина која се одбија: 30 m².

Корисна површина за: 137,25 m²

$$B_{LICA} = \frac{P_o [m^2]}{9,3 [m^2/licu]} = \frac{137,25}{9,3 [m^2/licu]} = 15 \text{ lica}$$

Процена броја лица у помоћним просторијама:

Укупна површина: 119,75 m²

Корисна површина за: 119,75 m²

$$B_{LICA} = \frac{P_o [m^2]}{28 [m^2/licu]} = \frac{119,75}{28 [m^2/licu]} = 5 \text{ lica}$$

Максималан број лица добијен проценом броја људи у просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад који могу безбедно да се евакуишу износи 20 лица.

Процена броја људи у објектима правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"
-адреса: Васе Чарапића 13, Београд-

Површина пословног простора на адреси Васе Чарапића 13, Београд износи 121,37m².

Процена броја лица у канцеларијском простору:

Укупна површина: 121,37 m²

Површина која се одбија: 40 m².

Корисна површина за: 81,37 m²

$$B_{LICA} = \frac{P_o [m^2]}{9,3 [m^2/licu]} = \frac{81,37}{9,3 [m^2/licu]} = 9 \text{ lica}$$

Максималан број лица добијен проценом броја људи у просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд који могу безбедно да се евакуишу износи 9 лица.

Процена броја људи у објектима правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"
-адреса: Александра Медведева 2а, Ниш-

Површина пословног простора на адреси Александра Медведева 2а, Ниш износи 40,20m².

Процена броја лица у канцеларијском простору:

Укупна површина: 40,20 m²

Површина која се одбија: 5 m².

Корисна површина за: 35,20

$$B_{LICA} = \frac{P_o [m^2]}{9,3 [m^2/licu]} = \frac{35,20}{9,3 [m^2/licu]} = 4 \text{ lica}$$

Максималан број лица добијен проценом броја људи у просторијама правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Александра Медведева 2а, Ниш који могу безбедно да се евакуишу износи 4 лица.

Члан 52.

Појам евакуације, обухвата организовани начин напуштања просторије, пре него што наступи угрожавање живота и здравља људи, што може изазвати пожар или неки други ванредни догађај, чији се наступ и штетне последице могу предвидети.

Под спашавањем подразумева се организовано спровођење радњи, којима се особама затеченим у просторијама угроженим пожаром пружа прва помоћ, када због околности насталих пожаром, сами не могу напустити просторије и објекат, а да притом не доведу у опасност свој живот.

Изненадни догађаји могу угрозити сигурност запослених, и других лица у објекту па се мора организовати брза и ефикасна евакуација у случају њиховог настанка.

Колико је извесно наступање описаних догађаја, као и њихово деловање, толико је извесна и могућност њиховог кумулативног или узрочног повезивања иако је такво деловање извесније од оног које се може узети као искључива појава појединог спољашњег или унутрашњег изненадног догађаја.

При пожару, као ванредном догађају, као и приликом евакуације у случају пожара, могу настати догађаји са нежељеним последицама, као што су: повреде људи, блокирање путева за евакуацију, задимљавање просторија, оштећење делова објекта и постројења, уређаја и инсталација, паника и др.

Појмови и скраћенице:

1. боравак људи је становање, рад, забава, рекреација или друго задржавање дуже од три сата недељно. Горње просторије дуплекс станова, сликарски ателјеи и сличне просторије које се мање користе сматрају се просторијама намењеним за боравак људи. Станарске оставе, подстанице грејања, просторије за вентилационе и клима коморе, лифтовске кућице и сл. не сматрају се просторијама за боравак људи;
2. стамбени, односно стамбено-пословни објекат јесте објекат који има више од 80% корисне површине намењене за становање и пратеће садржаје (просторије за гаражирање возила,

- станарске оставе, подстаницу грејања, ходнике, степеништа, лифтовска окна и сл.) и у коме остатак чини пословни простор;
3. пословни, односно пословно-стамбени објект јесте објект који има више од 80% корисне површине намењене за пословање (продају, куповину, услуге и сл.) и у коме су остале просторије стамбене и/или јавне намене;
 4. пословни, односно пословно-стамбени објект јесте објект који има више од 80% корисне површине намењене за пословање (продају, куповину, услуге и сл.) и у коме су остале просторије стамбене и/или јавне намене;
 5. пожарни сектор је просторија или скуп просторија објекта која се може самостално третирати у погледу неких техничких и организационих мера безбедности од пожара (пожарно и специфично пожарно оптерећење, зона дојаве пожара, зона аутоматског гашења пожара и сл.), а одвојена је од осталих делова објекта грађевинским конструкцијама отпорним према пожару;
 6. подрумски простори су простори чији се под налази испод коте терена на дубини већој од 1 м;
 7. евакуациони пут из објекта је пут који води од било које тачке у објекту до спољног простора или сигурног и безбедног простора у објекту;
 8. коридор евакуације чине грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, тампон-просторије, степеништа, ветробрани, улаз и сл.) и тако спречава продор пламена и дима из просторија за боравак и других просторија угрожених пожаром, а које имају такве карактеристике (отпорност и реакција на пожар, ширина, висина и др.) да омогућавају да особе затечене у пожару могу сигурно и безбедно (самостално или уз помоћ спасиоца) напустити објект
 9. општа расвета је вештачко осветљење објекта или простора или њиховог дела, при чему осветљење по својим карактеристикама мора бити усклађено са наменом објекта односно простора;
 10. евакуација је удалјавање лица од полазног до безбедног места у случају опасности;
 11. полазно место (ПМ) је место на коме се може затећи лице у тренутку сазнања да је дошло до таквог развоја пожара да је потребна евакуација;
 12. безбедно место (БМ) је место ван објекта удалјено од излаза из објекта, на коме се не могу очекивати штетни ефекти пожара (пламен, дим, пад оштећених делова објекта и сл.) или посебно место у објекту изграђено у складу са прописом којим је уређена област безбедне евакуације лица;
 13. први излаз (ПИ) је излаз из просторије или групе просторија за боравак ка ходнику. То је обично излаз из стана, хотелског апартмана или сличне групе просторија, учионице, канцеларије и сл.
 14. етажни излаз (ЕИ) чине врата на излазу из ходника отпорна према пожару или врата отпорна према пожару постављена на улазу у степениште или у хол;
 15. крајњи излаз (КИ) је излаз из објекта намењен за евакуацију;
 16. брзина евакуације (ве) је пројектна вредност брзине кретања лица кроз евакуациони пут;
 17. време евакуације је време припреме за евакуацију и време кретања од полазног места до безбедног места;
 18. прогресивна хоризонтална евакуација је евакуација која се изводи у објектима који су пројектовани и изведени на начин којим се обезбеђује процес евакуације лица у суседни пожарни сектор на истој етажи, а у коме су они заштићени и одакле се могу евакуисати до безбедног места;

19. сигурносна расвета је вештачко осветљење објекта или простора или њиховог дела, додата општој расвети ради испуњења сигурносних услова евакуације или безбедног завршетка неке радне активности и аутоматски се укључује у случају квара или прекида у напајању електричном енергијом опште расвете.
20. одговорно лице угостителјског објекта је лице које руководи радом угостителјског објекта и које је посебним актом именовано као одговорно лице угостителјског објекта, а уколико није именовано такво лице, одговорним лицем се сматра власник;
21. пожарни спасилац је лице које је похађало посебну обуку и положило стручни испит за лица која раде на пословима заштите од пожара прописану законом који уређује заштиту од пожара.

Време припреме за евакуацију је време од тренутка када лице које ће се евакуисати сазна да је настао пожар који би могао да угрози живот па до тренутка напуштања просторије боравка (време у коме лица оцењују оправданост евакуације, траже своје чланове породице, кућне љубимце, вредне ствари и сл. које намеравају да поведу односно понесу).

За потребе пројектовања усваја се:

- 1) за стамбене објекте најмање 10 мин;
- 2) за пословне објекте најмање 5 мин;
- 3) за јавне објекте најмање 3 мин (осим за стадионе и спортске хале, за које износи 2 мин).

Евакуациони путеви треба да буду прегледни, без сувишних скретања, са променама смера под углом не већим од 90° (сем у степеништу) и без хоризонталних и вертикалних препрека који ометају евакуацију.

Уколико на евакуационим путевима постоје бочне препреке (нпр. ормани у ходнику и сл.) тада се од стварне ширине пода евакуационог пута одузима стварна ширина препреке.

Ширина ходника не сме бити мања од 1.2m, а ширина степенишног крака не мања од 1m. Потребна ширина ходника И степеништа зависи од броја лица која треба да се евакуишу.

За прорачун потребног броја евакуационих излаза и њихових димензија важан је фактор специфичне пропусне моћи (СПМ), која представља број људи који прође кроз пролаз или излаз одређене ширине у току 1 минута.

Вредност СПМ за одређену ширину пролаза може се усвојити на следећи начин:

1. за ширину 0.90m износи 48 - 62 (lica/m min);
2. за ширину 1.40m износи 78 - 90 (lica/m min);
3. за ширину 1.80m износи 98 - 108 (lica/m min);

Веће вредности СПМ усвајају се за децу од 5 до 15 година, а мање за одрасле слабије покретне особе, особе којима је приликом евакуације потребна помоћ (мала деца, инвалиди, слабовидне особе и сл.).

Утврђивање броја потребних првих излаза на путу евакуације врши се на следећи начин:

1. просторије у којима борави до 60 лица морају имати најмање један први излаз;
2. просторије у којима борави од 61 до 500 лица морају имати најмање два прва излаза;
3. просторије у којима борави од 501 до 1.500 лица морају имати најмање три прва излаза;
4. просторије у којима борави од 1.501 до 3.000 лица у објекту морају имати најмање четири прва излаза.

Дужина пута евакуације од полазног места до првог излаза код простора које имају један први излаз не може бити већа од 20m;

Дужина пута евакуације од полазног места до првог излаза код просторија које имају више првих излаза не може бити већа од 45m.

Дужина пута евакуације од првог до етажног излаза не може бити већа од 30m у надземним, а 25m у подземним етажама.

За објекте који немају етажни излаз дужина пута евакуације од првог излаза до степеништа износи највише 20m.

Висина врата на свим евакуационим путевима је најмање 2m, а у јавним објектима најмање 2,1m.

Брзина кретања при евакуацији се смањује услед груписања лица пред сужењем или скретањем евакуационог пута (вратима и сл.), наиласку на степениште, ескалатор, травелатор, кретањем по степеништу, рампи и сл.

Пројектна безина неометаног кретања лица на равном поду је

$$V_e = 1.5m/s$$

Пројектна брзина ометаног кретања V_e (м/с) је производ брзине неометаног кретања V_o и фактора успоравања u .

$$V_e = u \times V_o$$

при чему је:

1. $u = 0.8$ за кретање низ степениште;
 2. $u = 0.6 - 0.05d$ за кретање уз степениште;
 3. $u = 0.9$ за кретање низ рампу;
 4. $u = 0.7 - 0.05d$ за кретање уз рампу;
- где је d број фиктивних етажа од по 3 m.

При наиласку на сужење евакуационог пута пројектно време задржавања је 3s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут уколико:

1. 10 до 40 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1m;
2. 40 до 200 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мање од 1.6m.

За свако скретање под углом већим од 30° , а мањим од 60° и наилазак на степениште или рампу, потребно је 2s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом од 60° и наилазак на ескалатор у покрету потребно је додатних 5s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на травелатор у покрету потребно је додатних 2s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

Етапе евакуације су следеће:

- I етапа – од ПМ до ПИ (ПИ је КИ за просторије са директним изласком напоље);
- II етапа – од ПИ до ЕИ (ЕИ је обично КИ за приземне објекте);

- III етапа – од ЕИ до КИ;
- IV – од КИ до безбедног места.

Кретање осова у I етапи евакуације треба да се заврши са 30s у свим стамбеним, пословним и јавним објектима, осим у случајевима где се седи у столицама у дужим редовима и неким специфичним просторијама (биоскопима, позориштима и амфитеатрима....);

Кретања особа у II етапи евакуације треба да се заврши за мање од 1 минут;

Кретање особа у III етапи евакуације треба да се заврши за мање од 6 минута за објекте висине до 22m, односно 10 минута за више објекте.

За објекте који немају етажни излаз II етапа евакуације подразумева кретање лица од ПИ до КИ и тада кретање лица у II етапи мора да се заврши за мање од 5 минута.

табела 9. – Капацитет степеништа: Највећи број лица која користе једно степениште одређене ширине

Број етажа које везује	Ширина степеништа у метрима								
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8
1	150	220	240	260	280	300	320	340	360
2	190	260	285	310	335	360	385	410	435
3	230	300	330	360	390	420	450	480	510
4	270	340	375	410	445	480	515	550	585
5	310	380	420	460	500	540	580	620	660
6	350	420	465	510	555	600	645	690	735
7	390	460	510	560	610	660	710	760	810
8	430	500	550	610	665	720	775	830	885
9	470	540	600	660	720	780	840	900	960
10	510	580	645	710	775	840	905	970	1035

Капацитет степеница које опслужује више од 10 спратова може се добити линеарном експлоатацијом вредности из табеле

- За прорачун су узете најудаљенија и најугроженија тачка у пословном простору. Прорачун ће се обављати из наведеног места кроз сам простор објекта, до крајњег излаза из објекта и даље до безбедног места окупљања (БМ), **најмање 20 метара** од објекта;

Усваја се време припреме од 5 минута за пословне објекте, а сходно члану 38. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС, број 22/2019), сходно члану 4, став 5. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС, број 22/2019).

Усвајамо да је максималан број људи следећи:

табела 10: максимални број људи

ОБЈЕКАТ/АДРЕСА	максималан број људи	НАПОМЕНА
Пословни простор на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад	20 лица	Максималан број лица у објекту одређен је на основу члана 9. табела 2. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС, број 22/2019). Прорачун је приказан у тачки 8. Правила заштите од пожара
Пословни простор на адреси Васе Чарапића 13, Београд	9 лица	Максималан број лица у објекту одређен је на основу члана 9. табела 2. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС, број 22/2019). Прорачун је приказан у тачки 8. Правила заштите од пожара
Пословни простор на адреси Александра Медведева 2а, Ниш	4 лица	Максималан број лица у објекту одређен је на основу члана 9. табела 2. Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Сл. гласник РС, број 22/2019). Прорачун је приказан у тачки 8. Правила заштите од пожара

*Никада у потпуности не можемо бити сигурни за тачан број лица присутних у објекту.

**ПРОРАЧУН ЕВАКУАЦИЈЕ ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ “ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ
ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“**
- адреса: Фрушкогорска 1, Нови Сад -

Усвајамо прорачун за Етапе евакуације и време кретања за најдужи пут евакуације:

- **етапа 1. - од ПМ до ПИ;** Од полазног наудаљенијег места (канцеларија) до првог излаза, односно до излаза из канцеларије.
- **етапа 2. – од ПИ до ЕИ;** Од првог излаза (из канцеларије) до главног степенишног простора.
- **етапа 3. – од ЕИ до КИ;** Кретање степенишним простором до крајњег излаза из објекта у приземљу.
- **етапа 4.- од КИ до БМ;** Од крајњег излаза из зграде где се налазе пословне просторије правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору најмање 20м од главног излаза.

Време задржавања:

При наиласку на сужење евакуационог пута пројектно време задржавања је 3 s за сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут уколико:

1) 10 до 40 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,00 m;

2) 40 до 200 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,60 m.

За свако скретање под углом већим од 30° а мањим од 60° и наилазак на степениште или рампу, потребно је 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на ескалатор у покрету потребно је додатних 5 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на травелатор у покрету потребно је додатних 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

Кретање особе у I етапи евакуације:

Од полазног најудаљенијег места (из канцеларије) до првог излаза односно врата канцеларије.

$$\text{Време кретања у првој етапи } T1 \text{ од ПМ до ПИ} = \frac{6,5 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 4,33 \text{ s}$$

Укупна квадратура канцеларије је 52 m². Максимални број лица која се могу затећи у истој износи 5, тако да немамо време задржавања при излазу из просоторије.

$$T1 = 4,33 \text{ s}$$

Кретање особе у II етапи евакуације:

Од првог излаза (из канцеларије) дуж ходника све до врата која одвајају овај простор од остатка објекта.

$$\text{Време кретања у другој етапи } T2 \text{ од ПИ до КИ} = \frac{20 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 13,33 \text{ s}$$

Наилазак на врата при излазу из дела објекта ка холу пред главно степениште. Укупан број особа који се могу затећи на овом излазу износи максимум 20. Укупно задржавање на вратима износи 6s.

$$T2 = 19,33 \text{ s}$$

Кретање особе у III етапи евакуације:

Кретање од етажног излаза главним степеништем све до крајњег излаза из објекта.

$$\text{Време кретања у трећој етапи } T3 \text{ од ПИ до КИ} = \frac{26,5 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} + \frac{6,5 \text{ m}}{1,2 \text{ m/s}} = 23,07 \text{ s}$$

Задржавање на главном излазу из објекта ћемо рачунати за 20 лица која се могу наћи у просотријама предметног правног лица. Током кретања ће се извршити корекција брзине услед наиласка на степенишни простор.

Постоје механичка врата ширине ширине 1,2m тако да ћемо задржавање на истим рачуанти 3 секунде за две групе људи . Време задржавања износи 6 s.

$$T3 = 29,07 \text{ s}$$

Кретање особе у IV етапи евакуације:

Од крајњег излаза из просторија правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору **најмање 20м** од главног излаза.

$$\text{Време кретања у четвртој етапи } T_4 \text{ од КИ до БМ} = \frac{20 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 13,33 \text{ s}$$

$T_4 = 13,33 \text{ s}$

Укупно време евакуације из објекта правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"

- адреса: Фрушкогорска 1, Нови Сад -

$$\text{iznosi: } TE = T_1 + T_2 + T_3 + T_4 + T_{pe} = 4,33 + 19,33 + 29,07 + 13,33 + 300 = 366,0 \text{ s}$$

Усвајамо да је време евакуације из просторија правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Фрушкогорска 1, Нови Сад, $TE = 366\text{s}$, односно 6 минута и 6 секунди.

**ПРОРАЧУН ЕВАКУАЦИЈЕ ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ “ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ
ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД“**
- адреса: Васе Чарапића 13, Београд -

Усвајамо прорачун за Етапе евакуације и време кретања за најдужи пут евакуације:

- **етапа 1. - од ПМ до ПИ;** Од полазног наудаљенијег места (канцеларија) до првог излаза, односно до излаза из канцеларије.
- **етапа 2. – од ПИ до ЕИ;** Од излаза из канцеларије, простором ходника до крајњег излаза из објекта.
- **етапа 3. – од ЕИ до КИ;** /
- **етапа 4.- од КИ до БМ;** Од крајњег излаза из зграде где се налазе пословне просторије правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору најмање 20м од главног излаза.

Време задржавања:

При наиласку на сужење евакуационог пута пројектно време задржавања је 3 s за сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут уколико:

1) 10 до 40 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,00 m;

2) 40 до 200 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,60 m.

За свако скретање под углом већим од 30° а мањим од 60° и наилазак на степениште или рампу, потребно је 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на ескалатор у покрету потребно је додатних 5 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на травелатор у покрету потребно је додатних 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

Кретање особе у I етапи евакуације:

Од полазног најудаљенијег места (из канцеларије) до првог излаза односно врата канцеларије.

$$\text{Време кретања у првој етапи } T1 \text{ од ПМ до ПИ} = \frac{4 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 2,66 \text{ s}$$

$$T1 = 2,66 \text{ s}$$

Кретање особе у II етапи евакуације:

Од првог излаза (из канцеларије) дуж ходника све до врата која представљају крајњи излаз.

$$\text{Време кретања у другој етапи } T2 \text{ од ПИ до КИ} = \frac{4 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 2,66 \text{ s}$$

$$T2 = 2,66 \text{ s}$$

Кретање особе у IV етапи евакуације:

Од крајњег излаза из просторија правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору **најмање 20м** од главног излаза.

$$\text{Време кретања у четвртој етапи } T_4 \text{ од КИ до БМ} = \frac{20 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 13,33 \text{ s}$$

$T_4 = 13,33 \text{ s}$

Укупно време евакуације из објекта правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"

- адреса: Васе Чарапића 13, Београд -

$$\text{износи: } TE = T_1 + T_2 + T_4 + T_{pe} = 2,66 + 2,66 + 13,3 + 300 = 319,0 \text{ s}$$

Усвајамо да је време евакуације из просторија правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд, $TE = 319\text{s}$, односно 5 минута и 19 секунди.

**ПРОРАЧУН ЕВАКУАЦИЈЕ ЗА ПРАВНО ЛИЦЕ " ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ
ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"**
- адреса:Александра Медведева 2а, Ниш -

Усвајамо прорачун за Етапе евакуације и време кретања за најдужи пут евакуације:

- **етапа 1. - од ПМ до ПИ;** Од полазног наудаљенијег места (канцеларија) до првог излаза, односно до излаза из канцеларије који предстаља уједно и крајњи излаз из објекта.
- **етапа 2. – од ПИ до ЕИ; /**
- **етапа 3. – од ЕИ до КИ; /**
- **етапа 4.- од КИ до БМ;** Од крајњег излаза из зграде где се налазе пословне просторије правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору најмање 20м од главног излаза.

Време задржавања:

При наиласку на сужење евакуационог пута пројектно време задржавања је 3 s за сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут уколико:

1) 10 до 40 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,00 m;

2) 40 до 200 лица наилази на сужење пута или врата чији је отвор мањи од 1,60 m.

За свако скретање под углом већим од 30° а мањим од 60° и наилазак на степениште или рампу, потребно је 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на ескалатор у покрету потребно је додатних 5 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

За свако скретање под углом већим од 60° и наилазак на травелатор у покрету потребно је додатних 2 s на сваких 10 лица која користе тај евакуациони пут.

Кретање особе у I етапи евакуације:

Од полазног најудаљенијег места (из канцеларије) до првог излаза односно врата канцеларије која уједно представљају и крајњи излаз.

$$\text{Време кретања у првој етапи } T1 \text{ од ПМ до ПИ} = \frac{7 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 4,66 \text{ s}$$

$$T1 = 4,66 \text{ s}$$

Кретање особе у IV етапи евакуације:

Од крајњег излаза из просторија правног лица до безбедног места окупљања на отвореном простору **најмање 20м** од главног излаза.

$$\text{Време кретања у четвртој етапи } T4 \text{ од КИ до БМ} = \frac{20 \text{ m}}{1,5 \text{ m/s}} = 13,33 \text{ s}$$

$$T4 = 13,33 \text{ s}$$

Укупно време евакуације из објекта правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД"

- адреса: Васе Чарапића 13, Београд -

$$iznosi: TE = T1 + T4 + Tpe = 4,66 + 2,66 + 13,3 + 300 = 307,0 \text{ s}$$

Усвајамо да је време евакуације из просторија правног лица "ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД" на адреси Васе Чарапића 13, Београд, TE = 307с, односно 5 минута и 7 секунди.

табела 11: Прорачун евакуације - рекапитулација

Адреса објекта	просторија из које се евакуишу	број лица	дужина пута	Време евакуације у сек/мин.
Фрушкогорска 1, Нови Сад	Канцеларија	20	59,5 m	6 мин и 6 сек
Васе Чарапића 13, Београд	Канцеларија	9	28 m	5 мин и 19 сек
Александра Медведева 2а, Ниш	Канцеларија	4	27 m	5 мин и 7 сек

7. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји правног лица у складу са чланом 82. Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, број 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони.

Новчаном казном од 300.000 динара до 1.000.000 динара казниће се прекршајно правно лице ако:

1. не истакне на видљиво место план евакуације и упутства за поступање у случају пожара;
2. не поступа по прорачунима из Правила заштите од пожара;
3. не донесе Правила заштите од пожара;
4. уграђене инсталације у објектима не одржава у исправном стању и периодично не контролише у складу са техничким прописима и стандардима на које се ти прописи позивају;
5. не донесе Правила заштите од пожара;
6. уграђене инсталације у објекту не одржава у исправном стању и периодично не контролише у складу са техничким прописима и стандардима на које се ти прописи позивају;
7. не организује основну обуку запослених из области заштите од пожара у прописаном року;
8. не прибави сагласност Министарства за Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара;
9. смешта запаљив материјал на простору.

8. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

На питања из области заштите од пожара која нису регулисана овим Правилима, примењују се Закони и прописи који регулише закон Заштите од пожара. Измене и допуне ових Правила врше се на начин и по поступку за њихово доношење.

Члан 54.

Ова Правила ступају на снагу од дана доношења и потписивања

У Новом Саду,
26. фебруар 2025. године

ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИ ИНСТИТУТ ЗА
ВЕШАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ СРБИЈЕ НОВИ САД

М.П.

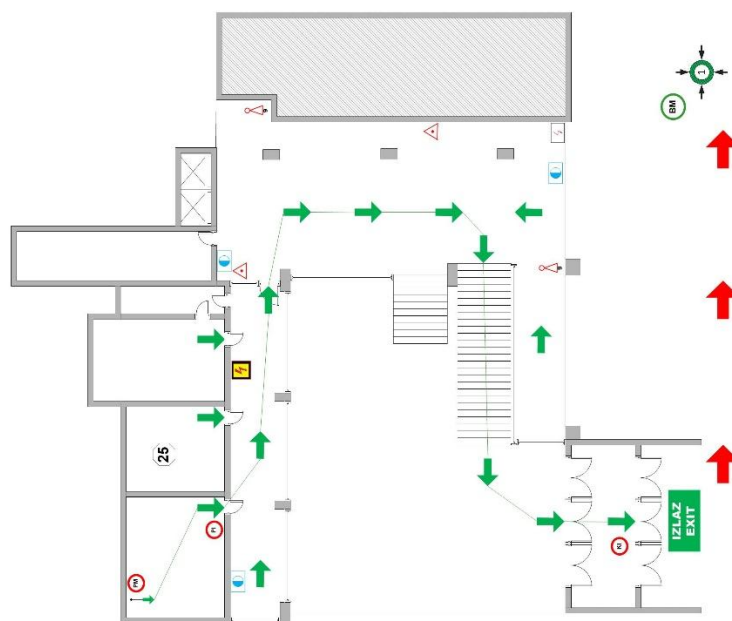
9. ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

PLAN EVAKUACIJE

**OKUPITI SE IZVAN OBJEKTA
NA DOGOVORENOM
MESTU OKUPLJANJA
(najmanje 20m od objekta)**

**”ISTRAŽIVAČKO-RAZVOJNI INSTITUT ZA
VEŠTAČKU INTELIGENCIJU SRBIJE”
Fruškogorska 1, Novi Sad**

**VATROGASNO-SPASILAČKA
JEDINICA NOVI SAD
193**

POLICIJSKA UPRAVA NOVI SAD
192HITNA MEDICINSKA POMOĆ NOVI
SAD
194

LEGENDA

**BRUKOVODILAC EVAKUACIJE
ALEKSANDRA TASIĆ
064/8455-359**

MAKSIMALAN BROJ LICA U
OBJEKTU

25

POLAZNO MESTO **POLAZNO MESTO**
EVAKUACIJE

KRAJNJI IZLAZ

POLAZNO MESTO

GLAVNI RAZVODNI
ORMAN

APARAT ZA POČETNO
GAŠENJE POŽARA -

BEZBEDNO MESTO
OKUPLJANJA

SMER NORMALNE
EVAKUACIJE

IZLAZ IZ OBJEKTA

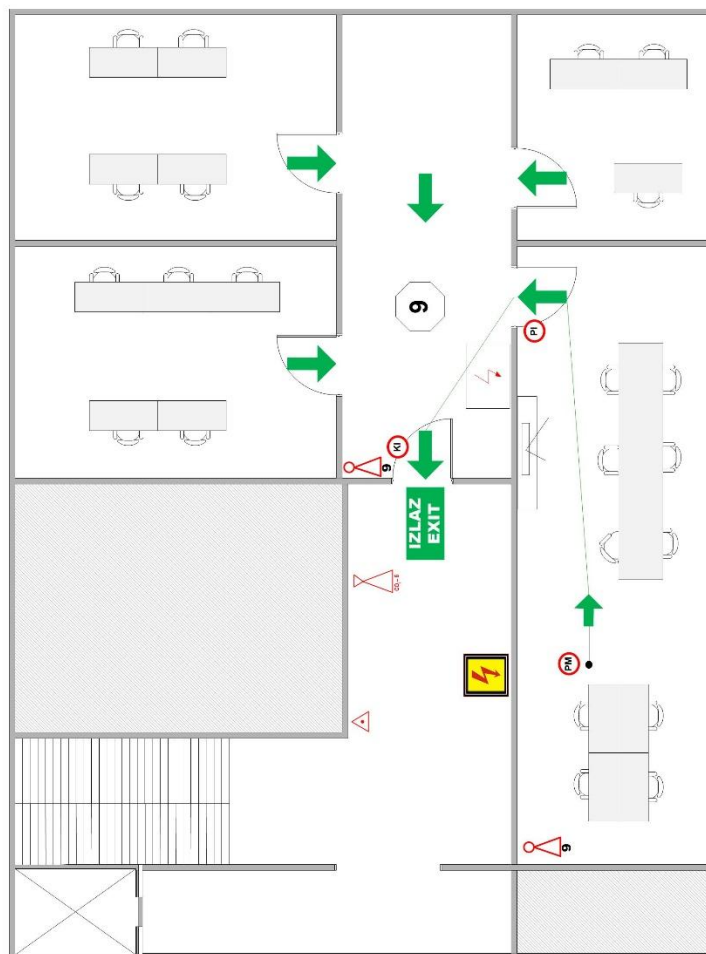
PLAN EVAKUACIJE

**VATROGASNO-SPASILAČKA JEDINICA
NOVI SAD
193**

POLICIJSKA UPRAVA NOVI SAD
192HITNA MEDICINSKA POMOĆ NOVI SAD
194

**”ISTRAŽIVAČKO-RAZVOJNI INSTITUT ZA
VEŠTAČKU INTELIGENCIJU SRBIJE”
Vase Čarapića 13, Beograd**

**OKUPITI SE IZVAN OBJEKTA
NA DOGOVORENOM
MESTU OKUPLJANJA
(najmanje 20m od objekta)**

LEGENDA

SMER NORMALNE EVAKUACIJE		APARAT ZA GAŠENJE POŽARA TIPIA S		RAZVODNA TABLA		RUČNA DOJAVA POŽARA		POLAZNO MESTO EVAKUACIJE		PRVI IZLAZ		MAKSIMALAN BROJ LICA U OBJEKTU	RUKOVODILAC EVAKUACIJE IVAN TANASIJEVIĆ 061/6598-583
	EVAKUACIONI IZLAZ		APARAT ZA GAŠENJE POŽARA TIPIA CO2		GLAVNI RAZVODNI ORIGAN		MAKSIMALAN BROJ LICA		POLAZNO MESTO		KRAJNIJI IZLAZ		

PLAN EVAKUACIJE

”ISTRAŽIVAČKO-RAZVOJNI INSTITUT ZA
VEŠTAČKU INTELIGENCIJU SRBIJE NOVI
SAD”

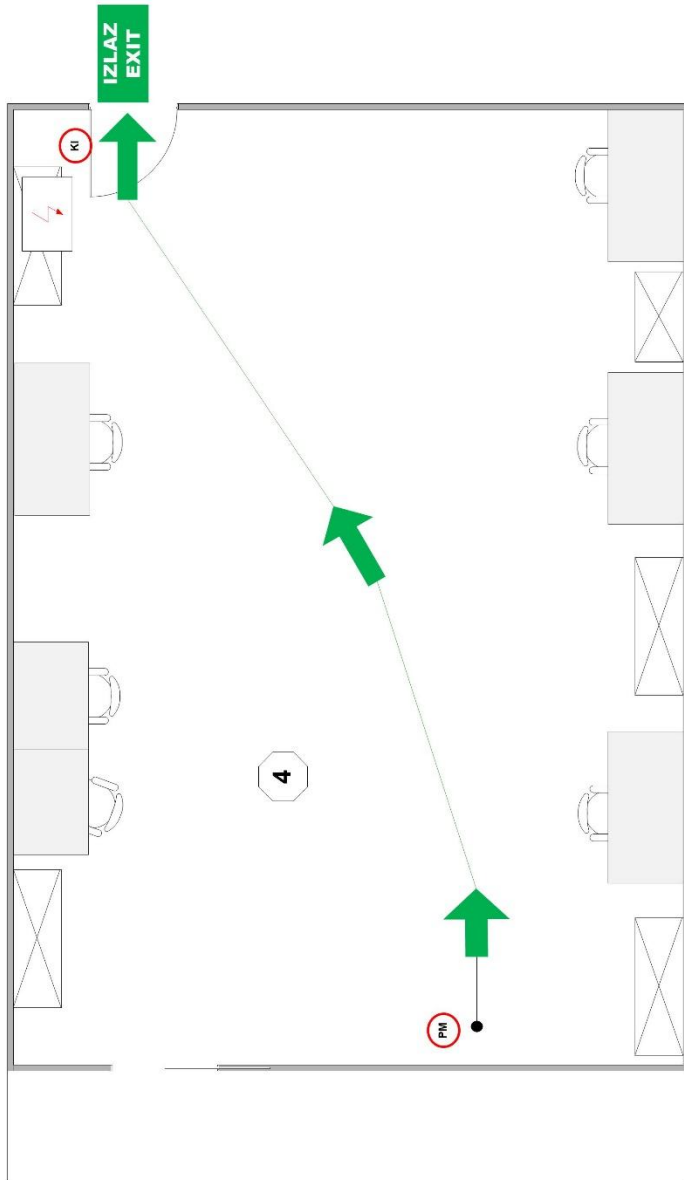
Aleksandra Medvedeva 2a, Niš

OKUPITI SE IZVAN OBJEKTA
NA DOGOVORENOM
MESTU OKUPLJANJA
(najmanje 20m od objekta)

VATROGASNO-SPASILAČKA JEDINICA
NOVI SAD
193

POLICIJSKA UPRAVA NOVI SAD
192

HITNA MEDICINSKA POMOĆ NOVI SAD
194

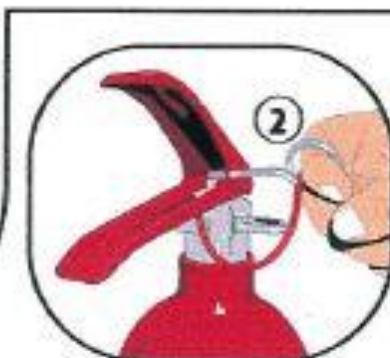
LEGENDA

SMER NORMALNE EVAKUACIJE	↑	APARAT ZA GAŠENJE POŽARA TIP A S	⚠	RAZVODNA TABLA	⚡	POLAZNO MESTO EVAKUACIJE	•	POLAZNO MESTO	PM	MAKSIMALAN BROJ LICA U OBJEKTU	4	RUководilac EVAKUACIJE JELENAM MITIĆ 063/8756-933
EVAKUACIONI IZLAZ	IZLAZ EXIT	APARAT ZA GAŠENJE POŽARA TIP A2	⚠	GLAVNI RAZVODNI ORMAN	⚡	MAKSIMALAN BROJ LICA	n	KRAJNJE IZLAZ	KI			

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE PROTIVPOŽARNOG APARATA

**RUČNI PROTIV POŽARNI APARAT
POD STALNIM PRITISKOM
ZA GAŠENJE SUVIM PRAHOM**

**SLUŽI ZA GAŠENJE
SVIH VRSTA POČETNIH
POŽARA, NAROČITO POŽARA
ZAPALJIVIH TEČNOSTI
I GASOVA, ELEKTRIČNIH
INSTALACIJA I UREĐAJA,
VREDNOSNIH PAPIRA
I MOTORNIH VOZILA**

- 1. DONETI APARAT DO MESTA POŽARA**
- 2. IZVUCITE OSIGURAČ**
- 3. MLAZNICU UPERITE U POŽAR**

- 4. PRITISNITE RUČICU
I POKRIVAJTE POŽAR PRAHOM**

NAPOMENA:

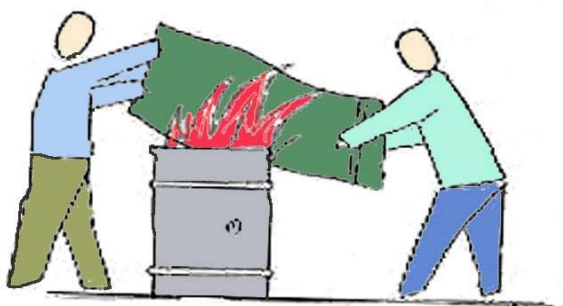
**APARAT STOJI PLOMBIRAN, NA PRISTUPAČNOM MESTU. APARAT MORA BITI U ISPRAVNOM STANJU.
PRI UPOTREBI APARAT ČUVATI OD MEHANIČKOG OŠTEĆENJA. POGONSKI GAS AZOT.
OBAVEZNO SERVISIRATI I NAPUNITI POSLE UPOTREBE.
REDOVAN SERVIS APARATA VRŠITI NA 6 MESECI.**

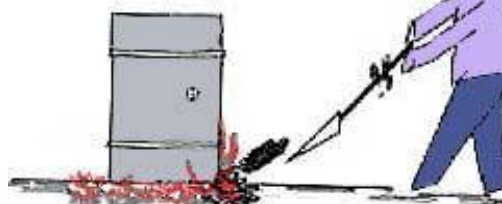
Правилно прилажење пожару

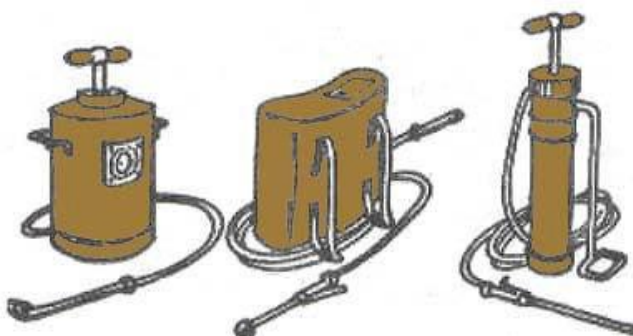
Неправилно (лево) и правилно гашење (десно)

прекривање отвора мокрим ћебетом

прекривање исцуреле запаљене течности песком

приручне справе за гашење пожара

УПУТСТВО ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА

У случају појаве пожара, запослено лице (радник) затечено на месту избијања пожара, дужно је да пожар угаси и да о пожару обавести присутне у објекту. Ако запослени не могу пожар угасити без опасности по себе или другог, без одлагања обавештавају ватрогасну јединицу.

Почетне пожаре гасити апаратима са сувим прахом и угљендиоксидом, као и приручним средствима.

Пожаре на електричним инсталацијама и уређајима и запаљена уља и масти не гасити водом.

Дојаву пожара ватрогасној јединици извршити телефоном на број **193** и дати следеће податке:

1. где гори (објект, тачна адреса)
2. шта гори (просторија, материјал, уређај)
3. да ли има угрожених људи
4. ко позива (презиме и име и функција, број телефона)
5. друге информације које могу допринети ефикаснијој интервенцији гашења и спасавања

Ватрогасна јединица	193
Полиција	192
Хитна медицинска помоћ	194
ЦЕНТАР ЗА ОБАВЕШТАВАЊЕ И УЗБУЊИВАЊЕ	1985

О пожару обавестити **ДИРЕКТОРА.**

У случају пожара неопходно је:

1. Искључити инсталације које представљају опасност (електрична струја, гас, грејање)
2. Приликом напуштања угрожене просторије затворити врата
3. Отворити врата и прозоре на путу евакуације
4. Одредити пробијање зидова, плафона и слично, како би се заобишла угрожена места и успешно обавило спасавање блокираних особа и гашење пожар

По доласку на интервенцију Ватрогасно-спасилачке јединице, дати додатне информације и извршавати наређења руководиоца акције гашења. За време пожара сви присутни или позвани запослени дужни су да извршавају налоге руководиоца акције.

После настанка пожара и давања знака за узбуну забрањена је употреба фиксних телефона, изузев за неодложне разговоре који су у вези са насталим пожаром.

У случају пожара морају се најпре спашавати угрожене особе, а тек онда се настављају активности за коначно савладавање пожара. Руководиоци евакуације и спашавања одређују начин спашавања особа у случају пожара.

Гашење пожара и спасавање људи и имовине врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се руководиоц акције увери да је пожар угашен и спасавање завршено.

Гашење пожара и спасавање људи и имовине врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се руководиоц акције увери да је пожар угашен и спасавање завршено.

Дежурно лице за евакуацију

Члан 55.

Директор: _____;

Број телефона: _____

(потпис Директора)

Руководилац евакуације: _____

број телефона: _____;

потпис руководиоца евакуације